Kungsörs kommun

KALLELSE

Datum
2017-06-20

Sammanträdande organ	**Socialnämnden**
Tid	Tisdagen den 20 juni 2017, kl. 13:30
Plats	Hellqvistsalen, kommunhuset

Förslag till justerare:	Anna-Karin Tornemo
Förslag till ersättare för justerare:	AnneMarie Andersson
Förslag till tid och plats för justering:	Torsdagen den 22 juni 2017 klockan 13.00 på kansliet

Ärende	**Information**	
1	Presentation av ny alkoholhandläggare	
2	Uppföljning placeringar	
3	Beläggningsstatistik för lediga lägenheter/platser i särskilda boenden inom äldreomsorg och LSS och boende för ensamkommande	
4	Månadsuppföljning	
5	Information om byggandet av Södergården	
6	Rapport från KAK-presidieträff	
7	Svar på fråga – Köpa ut cykel efter 18-årsdagen för ensamkommande på HVB-hemmet Skogsudden	
8	Information från Kollektivet Kungsör	
	Ärenden till kommunstyrelsen/kommunfullmäktige	
9	Kvalitet på särskilda boenden för äldre	SN 2017/37
10	Förenklad handläggning för personer över 75 år	SN 2017/132
11	Avgifter inom socialtjänsten	SN 2017/131
	Ärenden till socialnämnden	
12	Budgetuppföljning per den 31 maj 2017	SN 2017/49
13	Rapportering – ej verkställda gynnande biståndsbeslut/ej verkställda domar	SN 2017/24
14	Rapportering från kontaktpolitiker	SN 2017/78
15	Socialnämndens delårsbokslut per den sista april	SN 2017/134
	Anmälningsärenden	
16	Meddelanden delegationsbeslut	
17	Meddelanden	
	Övrigt	

Kungsörs kommun

KALLELSE

Datum
2017-06-20

Marie Norin Junttila
Ordförande

§ xx

Presentation av ny alkoholhandläggare

Den nya alkoholhandläggaren Robert Koivunen presenterar sig för nämnden

§ xx

Uppföljning av placeringar (SN 2017/28)

Redovisas på sammanträdet

Förslag till beslut *Socialnämnden lägger informationerna till handlingarna.*

§ xx

Beläggningsstatistik för lediga lägenheter och platser i särskilda boenden inom äldreomsorg, LSS och boende för ensamkommande (SN 2017/26)

Redovisas på sammanträdet

Förslag till beslut *Socialnämnden lägger informationen till handlingarna.*

§ xx

Månadsuppföljning från förvaltning (SN 2017/63)

Uppföljningen ges på sammanträdet

Förslag till beslut *Socialnämnden lägger rapporterna till handlingarna*

§ xx

Information om byggandet av Södergården (SN 2017/77)

Informationen ges på sammanträdet

Förslag till beslut *Socialnämnden tackar för informationen.*

§ xx

Rapport från KAK-presidieträff

Rapport ges på sammanträdet

Förslag till beslut *Socialnämnden tackar för informationen.*

§ xx

Svar på fråga – Köpa ut cykel efter 18-årsdagen för ensamkommande på HVB-hemmet Skogsudden

Svaret ges på sammanträdet

§
Information från Kollektivet Kungsör

Förslag till beslut *Socialnämnden tackar för information*

§ xx

Kvalitet i särskilt boende nattetid (SN 2017/37)

Styrelsen för Sveriges kommuner och Landsting (SKL) har vid ett sammanträde den 20 januari beslutat att rekommendera Sveriges 290 kommuner att anta en rekommendation i syfte att stärka utveckling och kvalitet på särskilda boenden för äldre nattetid.

Socialförvaltningen föreslår att socialnämnden ska anta SKL:s rekommendationer

Beslutsunderlag

Följande handlingar utgör underlag i ärendet:

- Socialförvaltningens tjänsteskrivelse, 2017-05-23
- Meddelande från SKL, 2017-01-20

Förslag till beslut

Socialnämnden antar rekommendationen från SKL för Kungsör kommun samt lämnar den vidare till kommunstyrelsen

Sveriges Kommuner och Landsting

MEDDELANDE FRÅN STYRELSEN NR 3/2017

Vårt ärendenr: 17/00003

2017-01-20

Kommunstyrelserna

Meddelande från styrelsen - Kvalitet i särskilt boende

Ärendenr: 16/04652

Förbundsstyrelsens beslut

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) har vid sammanträde den 20 januari 2017 beslutat

att rekommendera Sveriges 290 kommuner att fatta beslut att anta rekommendationen i syfte att stärka utveckling och kvalitet på särskilda boenden för äldre nattetid.

att i en skrivelse informera kommunerna om rekommendationen

Sammanfattning

För att stärka kvaliteten på omsorgen nattetid på särskilda boenden för äldre har Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) i dialog med kommuner, Föreningen Sveriges socialchefer, FAMNA och Vårdföretagarna tagit fram denna rekommendation.

Bakgrunden är att regeringen våren 2016 avslog Socialstyrelsens förslag till bemanningsföreskrifter för särskilt boende för äldre. Socialstyrelsens uppdrag med föreskrifterna var att säkerställa en trygg och individanpassad omsorg samt försäkra sig om att det på särskilda boenden för äldre skulle finnas personal dygnet runt som utan dröjsmål kunde hjälpa de äldre.

Istället för bemanningsföreskrifterna valde regeringen att förtydliga Socialtjänstförordningen (2001:937, 2 kap 3§). Där framgår det att den enskildes behov ska vara styrande och att personal ska finnas tillgänglig dygnet runt.
För att ytterligare stötta kommunernas arbete med ökad kvalitet nattetid i särskilt boende för äldre har SKL tagit fram denna rekommendation där de områden anges som kräver ett särskilt fokus i förnyelse- och förbättringsarbetet.

Sveriges Kommuner och Landsting
Post: 118 82 Stockholm, *Besök*: Hornsgatan 20
Tfn: växel 08-452 70 00, *Fax*: 08-452 70 50
info@skl.se, *Org nr:* 222000-0315, www.skl.se

Sveriges Kommuner och Landsting

SKL rekommenderar kommunerna att stärka och utveckla kvalitén enligt följande fyra nedanstående punkter.

1. Koll på läget
2. Planera utifrån individens behov
3. Ta fram en strategi för att utveckla digitaliseringens möjligheter
4. Ledarskap

SKL kommer under 2017 att ge stöd till landets kommuner avseende tillämpningen av rekommendationen. Följande stödinsatser planeras:

- Identifiera, dokumentera och sprida goda exempel
- Länsgemensamma dialoger
- Workshops
- Webbsändningar riktade till baspersonalen och chefer.
- Ta fram underlag för upphandling av välfärdsteknik

Rekommendationen redovisas i **bilaga 1.**

Sveriges Kommuner och Landsting

Lena Micko
Ordförande

Vård och Omsorg
Greger Bengtsson

KVALITET I SÄRSKILT BOENDE

Rekommendation för arbete med ökad kvalitet nattetid i särskilt boende för äldre

Agneta Iväker
Greger Bengtsson
Åsa Furén-Thulin
Sektionen för Vård och Omsorg
Sveriges Kommuner och Landsting (SKL)
December 2016

Sveriges Kommuner och Landsting
Post: 118 82 Stockholm, *Besök:* Hornsgatan 20
Tfn: växel 08-452 70 00, *Fax:* 08-452 70 50
Org nr: 222000-0315, info@skl.se, www.skl.se

Innehållsförteckning

Rekommendation för arbete med ökad kvalitet nattetid i särskilt boende för äldre 1
Inledning 3
En värdig vård för de äldsta 3
Rekommendationen – ett verktyg för kvalitetsarbete 3
Syfte, mål och målgrupp 3
Implementering i dialog med kommuner och andra intressenter 4
Ansvarsfördelning och gällande rätt 4
Ansvarsfördelning och kvalitet 4
Lagrum särskilda boenden 4
Ändring av socialtjänstförordningen 2016 5
Utgångspunkter 6
Vikten av individuell behovsbedömning 6
Boendemiljön 7
Bemanning 7
Digitalisering och nya arbetssätt 7
Digitalisering – en strategisk fråga för hela kommunen 8
Natten påverkas av dagens aktiviteter 9
Chefen och ledarskapets betydelse 9
Rekommendation 10
Koll på läget 10
Ta fram en strategi för att utveckla digitaliseringens möjligheter 10
Ledarskap 11
Implementering 12

Inledning

En värdig vård för de äldsta

Vi står idag inför en befolkning som blir allt äldre och antalet personer i stort behov av vård och omsorg kommer att öka kraftigt. Att åldras behöver inte i sig betyda funktionsnedsättning, en 75 åring idag har bättre funktionsförmåga än för 30 år sedan, men samhället måste ändå rusta för att en större andel av befolkningen är mycket gamla personer.

En betydande del av dessa äldre behöver bo på särskilt boende. De utgör några av samhällets mest sköra och behövande individer. Att säkerställa en god, värdig och för individen anpassad vård och omsorg för dem tillhör därmed en av samhällets allra viktigaste uppgifter. Medarbetarna på landets äldreboenden är den enskilt viktigaste faktorn för att kunna ge en god kvalité för de äldre. Det är därför viktigt att medarbetarnas kunskap och drivkraft tas tillvara i arbetet med att förbättra omsorg och tillsyn nattetid för särskilda boenden.

Rekommendationen – ett verktyg för kvalitetsarbete

För att stärka kvaliteten på omsorgen nattetid på särskilda boenden för äldre har Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) i dialog med kommuner, Föreningen Sveriges socialchefer, FAMNA och Vårdföretagarna tagit fram denna rekommendation.

Bakgrunden är att regeringen våren 2016 avslog Socialstyrelsens förslag till bemanningsföreskrifter för särskilt boende för äldre. Socialstyrelsens uppdrag med föreskrifterna var att säkerställa en trygg och individanpassad omsorg samt försäkra sig om att det på särskilda boenden för äldre skulle finnas personal dygnet runt som utan dröjsmål kunde hjälpa de äldre.
Istället för bemanningsföreskrifterna valde regeringen att förtydliga Socialtjänstförordningen (2001:937, 2 kap 3§). Där framgår det att den enskildes behov ska vara styrande och att personal ska finnas tillgänglig dygnet runt.
För att ytterligare stötta kommunernas arbete med ökad kvalitet nattetid i särskilt boende för äldre har SKL tagit fram denna rekommendation där de områden anges som kräver ett särskilt fokus i förnyelse- och förbättringsarbetet.

Syfte, mål och målgrupp

Målgrupp för rekommendationen är kommunerna i rollen som uppdragsgivare och arbetsgivare samt alternativa utförare i tillämpliga delar. De områden som

uppmärksammas är digitalisering, arbetsmetoder och bemanning. SKL noterar särskilt att det finns en viktig utvecklingspotential vad gäller välfärdsteknik.

Implementering i dialog med kommuner och andra intressenter

Några av framgångsfaktorerna för rekommendationen är att den bygger på en förståelse för de förutsättningar som finns i landets kommuner. I arbetet med rekommendationen har SKL därför fört en dialog med socialchefer, äldreboende-chefer och undersköterskor. Sammantaget har ett 60-tal kommuner medverkat. Dessutom har dialog förts med brukarorganisationer, fackliga organisationer och regionala representanter.

För att göra rekommendationen till verklighet krävs ett gediget förankringsarbete. Här kommer SKL att medverka till spridning av rekommendationen i dialog med kommunerna.

Ansvarsfördelning och gällande rätt

Ansvarsfördelning och kvalitet

Varje kommun ska ha en fungerande socialtjänst med ansvar för bland annat äldreomsorgsfrågor. Kommunen och dess ledning har det yttersta ansvaret för att äldre i kommunen får det stöd och den hjälp de behöver.

Inom varje kommun är det socialnämnden som har ansvaret för verksamhet riktad till behövande oavsett utförare.

Det framgår av socialtjänstlagen att insatser inom socialtjänsten ska vara av god kvalitet. För att uppnå god kvalitet krävs rättssäkerhet, den enskildes medinflytande och insyn, respekt för den enskildes integritet och ett professionellt bemötande. Den enskilde ska känna sig trygg i mötet med socialtjänsten och det stöd han eller hon får. För att uppnå god kvalitet behöver verksamheten använda sig av ett genomtänkt arbetssätt. Det förutsätter att personalen har lämplig utbildning och erfarenhet samt får ett bra stöd och rätt förutsättningar att utföra ett arbete av god kvalitet.

Kvaliteten i verksamheten ska systematiskt och fortlöpande utvecklas och säkras. Syftet med ledningssystemet är att uppnå god kvalitet inom vård och omsorg genom att verksamheterna uppfyller de krav och mål som gäller enligt lagar, föreskrifter och allmänna råd. Ledningssystemet ska användas för att planera, leda, kontrollera, följa upp, utvärdera och förbättra verksamheten. Socialstyrelsen har gett ut föreskrifter och allmänna råd hur det systematiska kvalitetsarbetet ska bedrivas (SOSFS 2011:9)

Lagrum särskilda boenden

Det lagrum som reglerar socialtjänsten och äldreomsorgens särskilda boenden är de grundläggande bestämmelserna om integritet, självbestämmande och god kvalitet. De återfinns i 1 kap. 1 §, 3 kap. 3 §, 4 kap. 1 § samt 5 kap. 5§ socialtjänstlagen

(2001:453). Bestämmelserna i 5 kap. 4 § samma lag om att socialtjänstens omsorg om äldre ska inriktas på att de får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande (värdegrund) har också betydelse.

Socialstyrelsen föreskrift om dokumentation (SOSFS 2014:5) gäller även särskilda boenden för äldre.

Ändring av socialtjänstförordningen 2016

Socialtjänstförordningen är sedan den 15 april 2016 förändrad. I förordningen har regeringen förtydligat kommunernas ansvar kring bemanningen nattetid i särskilt boende för äldre.

Ändringen av socialtjänstförordningen (2001:937) lyder enligt följande:
” I en sådan särskild boendeform som avses i 5 kap. 5 § socialtjänstlagen (2001:453) ska det, utifrån den enskildes aktuella behov, finnas tillgång till personal dygnet runt som utan dröjsmål kan uppmärksamma om en boende behöver stöd och hjälp. Den boende ska ges det stöd och den hjälp som behövs till skydd för liv, personlig säkerhet eller hälsa.”

I kommentarerna framkommer att syftet med lydelsen ”utifrån den enskildes aktuella behov” är att tydliggöra att utgångspunkten för det föreslagna tillägget är den enskildes medicinska och sociala behov.

Vidare skriver man i kommentarerna att:

”Kravet på tillgång till personal villkoras med andra ord utifrån den enskildes förutsättningar samt behov av stöd och hjälp. Socialnämnden kan till exempel placera äldre i en så kallad servicelägenhet med trygghetslarm.

Vidare förtydligas att de äldre som placeras i exempelvis demensboenden och behöver dygnet runt vård ska tillförsäkras detta. Finns behov av närvarande personal på boendet ska det finnas.

Socialnämnden kan fortsatt anpassa tillgången till personal i förhållande till de äldres olika behov i ett boende, där en enskild person kan vara i behov av mer stöd och hjälp än en annan.

Genom att utgå från den enskildes behov, undviks en reglering som innebär att alla de särskilda boendena på ett generellt och preciserat vis ska ha tillgång till personal dygnet runt med en viss personalstyrka.

Tillägget av begreppet ”aktuella” ger socialnämnden ett incitament att göra en kontinuerlig anpassning av stöd och hjälp utifrån den enskildes behov. Av detta följer att personalen ska uppmärksamma den äldres behov av stöd och hjälp samt vid behov förändra tillgången till personal.

Förordningen reglerar inte på vilket sätt personal kan uppmärksamma att en boende har behov av hjälp och därför kan den som bedriver ett särskilt boende själv bedöma på vilket sätt tekniskt stöd kan vara lämpligt. Det är viktigt att tekniskt stöd används på ett sådant sätt att det inte är till nackdel för den enskilde."

Vad säger Inspektionen för vård och omsorg (IVO)?

Inspektionen för vård och omsorg **(**IVO) har tagit fram ett bedömningsstöd för tillsyn vid särskilt boende för äldre. Det bedömningsstöd som IVO idag använder är inte fullt ut anpassat till ändringen i socialtjänstförordningen som rör särskilt boende. Det bedömningsstödet är nu under omarbetning och kommer, som SKL uppfattar det, inte vara i konflikt med dessa rekommendationer

Bedömningen betonar individualisering och de faktorer IVO lyfter fram är att det ska finnas tillräckligt med personal för planerade och oplanerade insatser.

IVO bedömer att personalbehovet även påverkas av:

- Lokalernas utformning
- Individens behov
- Låsta dörrar (begränsningsåtgärder)
- Tekniska lösningar
  - ✓ Samtycke
  - ✓ Integritet

Utgångspunkter

I denna rekommendation gör SKL en sammanvägd analys och bedömning utifrån lagstiftning, IVO: s bedömningsstöd vid tillsyn samt de iakttagelser som gjorts vid kommunbesök och de samtal som genomförts med företrädare, brukarorganisationer och medarbetare.

Vikten av individuell behovsbedömning

Den individuella behovsbedömningen är grunden för hur vården och omsorgen planeras och genomförs. Bedömning av behov kan göras av biståndshandläggare, enhetschef, ett team bestående av flera yrkeskategorier, och av baspersonal i aktuella situationer. Bemanning efter behov ansvarar enhetschefen för, men ytterst fördelar socialnämnden och kommunstyrelsen resurserna.

De 60 kommuner som SKL haft kontakt med inom ramen för arbetet med rekommendationen har olika lösningar för individuella överenskommelser.

Arbetssätten utgår från individens behov och påverkas även av tillgång till välfärdsteknik. Vid nedsatt beslutsförmåga/funktionsnedsättning blir frågan komplex och kräver en genomarbetad metodik där anhöriga är en viktig aktör

Tillsyn nattetid innebär också risk för att störa nattsömnen och skapa oro. Socialtjänstlagens intentioner är att individen så långt som möjligt ska få behålla sin integritet och självständighet. Det är därför viktigt att göra individuella överenskommelser kring omsorg och tillsyn nattetid med de som kan ge sitt samtycke, samt hitta metoder för att utröna hur de med begränsade möjligheter till samtycke kan medverka till planeringen av tillsynen.

Boendemiljön

Lokalernas utformning kan stärka eller minska möjligheterna till överblick över situationen för de boende. Det påverkar vården och omsorgen nattetid då bemanningen är lägre i förhållande till dagen. Bristande lokaliteter kan kompenseras genom användning av tekniska hjälpmedel och/eller förstärkt bemanning. Vid ny- och ombyggnation är det av stor vikt att hänsyn tas till möjligheter till god överblick.

Bemanning

Socialtjänstförordningen anger att personal utan dröjsmål ska uppmärksamma behov av hjälp och ge hjälp till äldre på särskilt boende. Att uppmärksamma behov utan dröjsmål kan, som framgår i socialtjänstförordningen, göras med såväl teknik som utökad bemanning. När behov av stöd och hjälp har uppmärksammats ska det tillgodoses. Hur och hur snabbt detta ska ske måste utgå från den enskildes behov av stöd och hjälp.

Bemanningen nattetid bör därför vara anpassad för att så effektivt och flexibelt som möjligt möta detta behov, exempelvis genom ett anpassningsbart schema. Det är en viktig förutsättning för att få en både kostnadseffektiv och kvalitativ verksamhet. Andra viktiga faktorer att ta hänsyn till vid bemanning är möjligheten för personalen att arbeta heltid, och ge medarbetarna sådana förutsättningar att de klarar att arbeta utifrån de äldres aktuella behov, vilka kan skifta över tid. Det kan betyda att personal ska kunna ställa om och arbeta på flera olika arbetsplatser i relation till det aktuella vård- och omsorgsbehov som finns.

Digitalisering och nya arbetssätt

Digitaliseringen medger helt nya möjligheter att förändra arbetssätt och i större utsträckning ta vara på den äldres egna förmågor och förutsättningar. Inte minst kan digitala lösningar användas på särskilda boenden för att öka trygghet, självständighet och digital delaktighet. Exempel på detta är digitala trygghetslarm, sensorer för att uppmärksamma behov, nattkameror och olika former av kommunikationshjälpmedel. En viktig fråga är hur arbetssätt och metoder kan möjliggöra att även personer med nedsatt

beslutsförmåga får del av välfärdsteknik. De positiva effekter som kan uppnås med välfärdsteknik måste komma även denna grupp till del.

Flera kommuner har utvecklat användningen av välfärdsteknikens möjligheter men det finns ett behov av att öka takten för att ge nya möjligheter att tillgodose människors behov av individuella lösningar.

Samtidigt som digitaliseringen ger stora möjligheter ställs stora krav på att kommunen tänker igenom användandet bland annat utifrån följande faktorer:

- Gällande lagstiftning, föreskrifter och praxis, exempelvis personuppgiftslagen (PUL), bestämmelser om dokumentation enligt SOSFS 2014:15 och Datainspektionens krav.
- Informationssäkerhet
- Samtycke och beslutsförmåga
- Integritet
- Infrastruktur
- Upphandling
- Drift, förvaltning och support
- Kvalitetssäkring
- Delaktighet hos brukare och anhöriga
- Medarbetares förutsättningar, arbetsförhållanden och digital kompetens
- Information, kommunikation och utbildning
- Jämlikhet och jämställdhet

Digitalisering – en strategisk fråga för hela kommunen

Frågor om digitalisering kan inte endast hanteras separat inom en kommuns olika verksamhetsområden utan behöver i stor grad samordnas. Det finns framför allt ett behov för kommunen att kraftsamla kring kommungemensamma grundläggande förutsättningar som underlättar verksamhetsutveckling genom digitala lösningar. Det handlar bland annat om att på en övergripande kommunnivå ta ansvar för ledning och styrning kring gemensam infrastruktur i form av bredband. I dagsläget är det exempelvis många särskilda boenden som helt saknar den nödvändiga tekniska infrastrukturen som behövs för att digitaliseringens möjligheter ska kunna realiseras.

Därutöver finns även mycket att vinna på en ökad samverkan mellan kommuner inte minst vad gäller områden som infrastruktur, juridik, upphandling, standarder för informationssäkerhet och arkitekturprinciper för en sammanhållen digital offentlig förvaltning.

SKL:s styrelse beslutade i november 2016 om en ”Handlingsplan för gemensamma förutsättningar för digital utveckling i kommuner och landsting” som ger stöd i detta arbete.

Natten påverkas av dagens aktiviteter

Hur natten blir påverkas av dagens aktiviteter och vice versa. God mat, ett meningsfullt socialt innehåll och möjlighet till utevistelse med fysisk aktivitet under dagen bidrar till en god nattsömn. En god nattsömn ger å andra sidan ork till dagens aktiviteter och kan minska behov av sömn dagtid. Här krävs en helhetssyn och gemensam planering anpassat utifrån den enskildes behov och önskemål.

Det är inte givet att en lösning fungerar för alla. I många kommuner är det rutin att personalen tittar till den äldre ett par gånger nattetid för att säkerställa att hen sover och att inget oväntat inträffat. Men att någon tittar in nattetid kan även vara störande. En ostörd miljö utan onödiga besök, medverkar till en bättre nattsömn och kan minska behov av medicinering.

Nattsömnen påverkas positivt av evidensbaserade arbetssätt. Optimal medicinsk behandling vid hjärtsvikt, diabetes och smärta är exempel på viktiga insatser. Läkemedelsgenomgångar där individuell justering av personens hela läkemedels-behandling görs bidrar till bästa möjliga hälsa och leder dessutom till en låg användning av sömnmedel och lugnande medel. Systematiskt arbete när personen har beteendemässiga och psykiska symptom vid demens bidrar också till minskad oro och bättre nattsömn. Andra viktiga områden att beakta är att undvika lång nattfasta och säkerhetsställa god munhygien.

Chefen och ledarskapets betydelse

Särskilda boenden är en verksamhet som ställer stora krav på ledarskapet. Verksamheten omsätter betydande ekonomiska värden och bedrivs dygnet runt. Att leda verksamheten handlar både om att ge en god omvårdnad till personer som behöver omfattande vård och omsorg och att leda flera personalkategorier utifrån olika lagrum och kulturer. Verksamheten måste också kunna attrahera och behålla medarbetare samtidigt som man förnyar arbetssätt, inför välfärdsteknik och möter en ny generation av äldre med ökade krav på individualiserad hjälp.

Ett närvarande och kompentent ledarskap är en nyckelfråga för att klara av omställningen. En utmaning är att natten präglas av självständigt arbete, ofta utan just närvarande ledarskap. Nattpersonal har av naturliga skäl inte möjlighet att träffa sin chef lika ofta som dagpersonalen.

Kommunerna uppger att det finns ett behov av att planeringen och genomförandet av nattens arbete blir än mer transparent. Schemaläggning har stor betydelse för möjligheten att bemanna efter behov. Om detta ska kunna bli verklighet behöver nattpersonalens situation och schemaläggning belysas och adresseras.

Rekommendation

SKL rekommenderar kommunerna att stärka och utveckla kvalitén enligt följande fyra nedanstående punkter.

Koll på läget

Socialtjänsten behöver göra individuella bedömningar kring enskilda behov av omsorg och tillsyn på natten. Resultatet måste vägas samman med de förutsättningar som finns i förhållande till lokaler och teknik på respektive särskilt boende. Ledningen behöver i större utsträckning ta reda på hur personalen bedriver arbetet under natten. Detta kan ske genom kontinuerlig dialog och möten med medarbetare.

Planera utifrån individens behov

Verksamheten behöver säkerställa att respektive individs behov av omsorg och tillsyn nattetid tillgodoses. Det är idag ovanligt att de individuella behoven finns uppmärksammade i genomförandeplaner eller att det finns enskilda överenskommelser hur den äldre vill ha sin omsorg och tillsyn på natten.

En planering behöver genomföras med den äldre och den äldres anhöriga vad gäller omsorgsinsatser och tillsyn. Planeringen dokumenteras i genomförandeplanen och behöver följas upp kontinuerligt. Av erfarenhet vet vi att äldres behov förändras både vad gäller sjukdomar och oro Vid planeringen bör särskilt uppmärksammas på vilket sätt välfärdsteknik kan användas för tillsyn och trygghet.

När verksamheten utvecklat rutiner för att försäkra sig om en större kunskap kring de individuella behoven måste hänsyn också tas till att behovet skiftar över tid. Det kräver också arbetssätt med en flexibel bemanning och schemaläggning.

Ta fram en strategi för att utveckla digitaliseringens möjligheter

Socialtjänstförordningen ger utrymme för kommunerna att själva välja hur individens behov ska kunna tillgodoses, och hur digitala lösningar kan vara en del av det. Digitala lösningar ska tillgodose den enskildes integritet, behov av trygghet och samtidigt möjliggöra att personal nyttjas på bästa sätt.

Kommunen bör utarbeta en övergripande strategi som på ett tydligt sätt visar hur digitaliseringens möjligheter ska tas tillvara. Strategin behöver exempelvis omfatta områden som infrastruktur, informationssäkerhet, juridik, finansiering, standardisering och former för samverkan med andra kommuner. Strategin bör beslutas av kommunstyrelsen och kan exempelvis innehålla:

- Politisk viljeinriktning
- Värdegrunder och förhållningssätt för arbetet

- Handlingsplan med konkreta åtgärder för att den politiska viljeinriktningen ska nås
- Fastställda mål på olika nivåer och i olika verksamheter i organisationen
- Hur strategin förhåller sig till alternativa utförare
- Hur samverkan med andra kommuner, alternativa utförare, leverantörer och invånare ska etableras

För att öka takten i införandet av nya arbetssätt i äldreomsorgen behöver strategin kompletteras med mer verksamhetsnära handlingsplaner som stöttar verksamheten i valet av bästa möjliga lösning i förhållande till arbetsmetoder, arbetsmiljö samt brukarnas förmågor och behov av medbestämmande, självständighet och trygghet. För att framgångsrikt kunna utveckla och införa nya arbetssätt behövs även kompetensutvecklande insatser för alla berörda medarbetare. Det behövs även för att användningen av digitala lösningar ska ligga i linje med tillsynsmyndigheternas krav samt för att det ska bli en fråga för kommunens högsta ledning att ta hänsyn till i kommande verksamhets- och budgetplanering. Rätt använd ger digitala lösningar möjligheter för att utveckla verksamhetens kvalitet samtidigt som det ökande behoven hos en åldrande befolkning bättre kan tillgodoses.

Ledarskap

Ledarskapet inom särskilt boende för äldre behöver stärkas för att förändringsarbetet med att identifiera och införa nya arbetssätt tillsammans med ökad teknikanvändning ska kunna genomföras. Det handlar då inte enbart om den närmaste chefen på äldreboendet utan även om att förvaltningsledningen tar ett aktivt ansvar för förbättrings- och kvalitetsarbetet.

Kommunerna bör också säkerställa att det finns tillgång till arbetsledning nattetid. En nyckelfråga är flexibilitet i bemanning för att kunna möta äldres behov som förändras över tid. Kommunledningen behöver stödja, medverka och följa utvecklingsarbetet då förväntat ökad teknikanvändning påverkar rutiner, organisering och arbetskultur.

Implementering

SKL kommer under 2017 att ge stöd till landets kommuner avseende tillämpningen av rekommendationen. Följande stödinsatser planeras:

- Identifiera, dokumentera och sprida goda exempel
- Länsgemensamma dialoger
- Workshops
- Webbsändningar riktade till baspersonalen och chefer.
- Ta fram underlag för upphandling av välfärdsteknik

Kungsörs kommun

Socialtförvaltningen

Vår handläggare
Kenneth Pettersson
Avdelningschef vård och omsorg

Datum
2017-05-23

Vår beteckning
SN 2017/37

Ert datum

Er beteckning

Adressat
Socialnämnden

Kvalitet i särskilt boende nattetid

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) har vid ett sammanträde 20 januari beslutat att rekommendera Sveriges 290 kommuner att anta en rekommendation i syfte att stärka utveckling och kvalitet på särskilda boenden för äldre nattetid.

Sammanfattning av rekommendationen
Bakgrunden till rekommendationen är att regeringen våren 2016 avslog Socialstyrelsens förslag till bemanningsföreskrifter för särskilt boende för äldre. Istället för dessa bemanningsföreskrifter valde regeringen att förtydliga Socialtjänstförordningen (2001:937, 2 kap 3§). Där framgår det att den enskildes behov ska vara styrande och att personal ska finnas tillgänglig dygnet runt.

För att ytterligare stötta kommunernas arbete med ökad kvalitet nattetid i särskilt boende för äldre har SKL tagit fram denna rekommendation där de områden anges som kräver ett särskilt fokus i förnyelse- och förändringsarbetet. SKL rekommenderar kommunerna att stärka och utveckla kvalitén enligt följande fyra punkter:

1. ***Koll på läget***
   Socialtjänsten behöver göra individuella bedömningar kring enskilda behov av omsorg och tillsyn på natten. Resultatet måste vägas samman med de förutsättningar som finns i förhållande till lokaler och teknik på respektive särskilt boende. Ledningen behöver i större utsträckning ta reda på hur personalen bedriver arbetet under natten.

2. ***Planera utifrån individens behov***
   En planering behöver genomföras med den äldre och den äldres anhöriga vad gäller omsorgsinsatser och tillsyn. Planeringen dokumenteras i genomförandeplanen och behöver följas upp kontinuerligt då behoven kan ändras snabbt. Vid planeringen bör särskilt uppmärksammas på vilket sätt välfärdsteknik kan användas för tillsyn och trygghet. Det kräver också arbetssätt med en flexibel bemanning och schemaläggning.

3. ***Ta fram en strategi för att utveckla digitaliseringens möjligheter***
   Digitala lösningar ska tillgodose den enskildes integritet, behov av trygghet och samtidigt möjliggöra att personal nyttjas på bästa sätt. Kommunen bör utarbeta en övergripande strategi som på ett tydligt sätt visar hur digitaliseringens möjligheter ska tas tillvara. Strategin bör beslutas av kommunstyrelsen. För att öka takten i införandet av nya

Datum
2017-05-23

Vår beteckning
SN 2017/37

Ert datum

Er beteckning

arbetssätt i äldreomsorgen behöver strategin kompletteras med mer verksamhetsnära handlingsplaner som stöttar verksamheten i valet av bästa möjliga lösning i förhållande till arbetsmetoder, arbetsmiljö samt brukarnas förmågor och behov av medbestämmande, självständighet och trygghet. För att framgångsrikt kunna utveckla och införa nya arbetssätt behövs även kompetensutvecklande insatser för alla berörda medarbetare.

4. ***Ledarskap***
   Ledarskapet inom särskilt boende för äldre behöver stärkas för att förändringsarbetet med att identifiera och införa nya arbetssätt tillsammans med ökad teknikanvändning ska kunna genomföras. Det handlar då inte enbart om den närmaste chefen på äldreboendet utan även om att förvaltningsledningen tar ett aktivt ansvar för förbättrings- och kvalitetsarbetet. Kommunerna bör också säkerställa att det finns tillgång till arbetsledning nattetid. En nyckelfråga är flexibilitet i bemanning för att kunna möta äldres behov som förändras över tid.

SKL:s rekommendation i sin helhet bifogas.

Förslag till beslut

Socialnämnden antar rekommendationen från SKL för Kungsörs kommun samt lämnar den vidare till Kommunstyrelsen.

Pámela Strömberg-Ambros
Förvaltningschef

Kenneth Pettersson

§

Förenklad handläggning för personer över 75 år (SN 2017/132)

Socialnämnden fattade i maj 2010 beslut om att införa förenklad handläggning av servicetjänster inom hemtjänst för personer över 75 år. I och med införande av nytt ärendehanteringssystem har frågan om förenklad handläggnings varande väckts. Då rättsområdet ändrats sedan införandet behöver förenklad handläggning ses över så det stämmer överens med vad juridiska predikat och IVO hänvisar till. Syftet är att säkerställa att alla Kungsörs invånare får den rättsäkra handläggning de har rätt till.

Socialförvaltningen föreslår socialnämnden att förenklad handläggning ska upphävas

Beslutsunderlag

Följande handlingar utgör underlag i ärendet:

- Socialförvaltningens tjänsteskrivelse, 2017-06-02
- Meddelande från socialstyrelsen (bilaga 1), februari 2013
- Kammarrätten i Jönköpings dom (bilaga 2), 2015-12-14
- Aktuell statistik gällande förenklad handläggning (bilaga 3), 2017-06-02
- Hanteringsplan för avvecklande av förenklad handläggning (bilaga 4), 2017-06-02

Förslag till beslut

Socialnämnden godkänner förvaltningens förslag om att upphäva förenklad handläggning som sitt eget och föreslår kommunstyrelsen att:

- *Kommunfullmäktige upphäver tidigare beslut om förenklad handläggning och att beslutet träder i kraft från och med den 1 oktober 2017.*

Kungsörs kommun

Socialförvaltningen

Vår handläggare
Linda Forsman Axelsson, enhetschef

Datum
2017-06-02

Vår beteckning
SN 2017/132

Ert datum

Er beteckning

Adressat
Socialnämnden

Förenklad handläggning för personer över 75 år

Socialnämnden fattade i maj 2010 beslut om att införa förenklad handläggning av servicetjänster inom hemtjänst för personer över 75 år. I och med införande av nytt ärendehanteringssystem har frågan om förenklad handläggnings varande väckts. Då rättsområdet ändrats sedan införandet behöver förenklad handläggning ses över så det stämmer överens med vad juridiska predikat och IVO hänvisar till. Syftet är att säkerställa att alla Kungsörs invånare får den rättsäkra handläggning de har rätt till.

I februari 2013 skickade Socialstyrelsen ut ett meddelandeblad till alla nämnder och verksamheter med ansvar för vård och omsorg om äldre personer, där de beskriver vilka regler som gäller vid bedömning av en person har rätt till bistånd inom äldreomsorgen. De fastslår att det inte finns någon lagstadgad definition av vad som är förenklad handläggning och därmed belyser meddelandebladet vad som ska anses vara servicetjänster enligt 2 kap. 7§ befogenhetslagen och att insatser som ges via denna lag inte utgör "socialtjänst, vilket bland annat innebär att reglerna om handläggning och dokumentation inom socialtjänsten inte blir tillämpliga."

I dom från Kammarätten i Jönköping med målnr 940-15 fastslår rätten att även förenklad handläggning, där utförare ger vissa insatser till individer utan behovsbedömning, är en form av myndighetsutövning. De enskilda får därmed inte sina behov utredda och bedömda i enlighet med gällande lagstiftning. Det finns heller inte lagstöd att överflytta myndighetsutövning på utförare, vilket även är tydligt i 2 kap. 5 § socialtjänstlagen, SoL.

När insatser är direkt anpassade till den enskildes behov ska en utredning alltså genomföras och beslut fattas i enlighet med 4 kap. 1 § socialtjänstlagen. En kommun kan dock erbjuda allmänt inriktade och allmänt utformade tjänster utan föregående behovsprövning (3 kap 1 och 6 §§ SoL). Det är framförallt förebyggande, rådgivande och informerande insatser som kan erbjudas som service. Sådana insatser är inte individanpassade utan tillhandahålls lika för alla. En kommun kan även tillhandahålla insatser enligt tidigare nämnd befogenhetslag.

Då förenklad handläggning i Kungsörs kommun även innefattar trygghetslarm, gör det att insatser för personlig omvårdnad sker utan biståndsbeslut då anledningen till att den enskilde trycker på larmet kan, och ofta är, på grund av

dessa skäl. Dokumentation av förenklad handläggning sker i enlighet med gällande dokumentationsregler för socialtjänst, men då förenklad handläggning i Kungsörs kommun inte ska innebära biståndsbeslut så kan inte dessa regler följas. Den enskilde registreras även i socialregistret.

Att registrera personuppgifter i ärendehanteringssystem av personer som inte ansökt om en insats kan inte anses förenligt med gällande lagstiftning och måste där av ses som en olaglig handling. Med detta som bakgrund vill vi avveckla förenklad handläggning och istället övergå till att genomföra rättsäker handläggning för alla invånare i Kungsörs kommun och säkerställa att alla får den information och behovsprövning de har rätt till. Vi vill också säkerställa att de ekonomiska resurser som är avsatta för behovsprövade insatser används till detta och inte till att ge hushållsnära tjänster.

Förslag till beslut

Socialnämnden godkänner förvaltningens förslag om att upphäva förenklad handledning.

Socialnämndens förslag till kommunstyrelsen:

Kommunfullmäktige upphäver tidigare beslut om förenklad handläggning
Beslutet träder i kraft 2017-10-01.

Pámela Strömberg Ambros
Förvaltningschef

Kenneth Pettersson
Avdelningschef vård och omsorg

Linda Forsman Axelsson

Bilagor

1. Meddelandeblad, H*andläggning av ärenden om hemtjänstinsatser av servicekaraktär*
2. Dom 2015-12-14 Kammarrätten i Jönköping
3. Aktuell statistik gällande förenklad handläggning
4. Hanteringsplan för avveckling av förenklad handläggning

BILAGA 1

Meddelandeblad

Mottagare: Nämnder och verksamheter i kommuner med ansvar för vård och omsorg om äldre personer: förtroendevalda, förvaltningschefer, medicinskt ansvariga sjuksköterskor (MAS), avdelnings- och enhetschefer och biståndshandläggare.

Nr 4/2013
Februari 2013

Handläggning av ärenden om hemtjänstinsatser av servicekaraktär

Bakgrund

Socialstyrelsen får i kontakter och samtal med landets kommuner många frågor om vilka handläggnings- och utredningsmetoder som är förenliga med socialtjänstlagen (2001:453), SoL. Frågorna gäller särskilt i vilken utsträckning det är möjligt att tillämpa olika modeller för så kallad förenklad biståndshandläggning för enklare typer av serviceinsatser, såsom inköp, städning och tvätt.

Utvecklingen under senare år visar att allt fler kommuner fattar beslut om bistånd till vissa hemtjänstinsatser enligt socialtjänstlagen, främst i ordinärt boende, enligt någon form av förenklad biståndshandläggning.[1]

Detta meddelandeblad innehåller en beskrivning av de regler som gäller vid bedömning av en person har rätt till bistånd i inom äldreomsorgen och vilka frågor som utredningen behöver ge svar på för att nämnden ska kunna fatta beslut vid handläggning av den här typen av ärenden. Då kommunerna sedan år 2006, genom lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter (befogenhetslagen), får tillhandahålla servicetjänster åt äldre utan göra någon individuell behovsbedömning finns även en kort redogörelse för aktuella bestämmelser i den lagen i meddelandebladet.

"Förenklad handläggning" eller "förenklad utredning"

Uttrycken "förenklad handläggning" eller "förenklad utredning" finns vare sig i socialtjänstlagstiftningen eller i någon annan lagstiftning. Det går därmed inte generellt att säga om en viss modell för "förenklad handläggning" eller "förenklad utredning" är förenlig med eller uppfyller de krav som finns i lagar, förordningar och föreskrifter som

[1] Tillsynsrapport 2011 Hälso- och sjukvård och socialtjänst, Socialstyrelsen s. 51.

Information: Sayran Khayati 075-247 32 66, Anna Hagelbäck 075-247 45 87, Helena Axestam 075-247 36 75

gäller för handläggningen av vissa typer av hemtjänstinsatser. Det avgörande är om de olika momenten som ingår i handläggningen tillgodoser de krav som finns i lagstiftningen, främst socialtjänstlagen och förvaltningslagen (1986:223), FL. Kompletterande bestämmelser finns även i Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2006:5) om dokumentation vid handläggning av ärenden och genomförande av insatser enligt SoL, LVU, LVM och LSS.

Det finns inte heller några särskilda regler som endast gäller för handläggningen av enklare typer av hemtjänstinsatser av servicekaraktär. Handläggningsreglerna ser lika ut för samtliga insatser som socialnämnden beviljar äldre personer med stöd av 4 kap. 1 § SoL, oavsett om det rör sig om omfattande insatser som utgör personlig omvårdnad eller enklare hemtjänstinsatser, såsom städ, tvätt eller inköp. Det innebär dock inte att alla utredningar måste eller ska genomföras på samma sätt.

Av 4 kap. 2 och 4 §§ Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2011:9) om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete följer att den som bedriver socialtjänst måste bedöma vilka processer och rutiner som behövs för att säkra verksamhetens kvalitet. Rutinerna ska dels beskriva ett bestämt tillvägagångssätt för hur en aktivitet ska utföras, dels ange hur ansvaret för utförandet ska fördelas i verksamheten (4 kap. 4 § SOSFS 2011:9). Det är således socialnämndens ansvar att bedöma behovet av eventuella rutiner för hur olika typer av utredningar ska genomföras samt i så fall utarbeta och fastställa sådana rutiner.

Regeringen tog år 2006 i propositionen *Nationell utvecklingsplan för vård och omsorg om äldre* ställning till om det fanns behov av att genom lag skapa en ordning för en förenklad biståndshandläggning.[2] Regeringen bedömde att en sådan ordning inte var lämplig och dessutom skulle ta ifrån beslutsfattaren (socialnämnden) rätten att avgöra vilken utredning som behövs i varje enskilt fall. Vidare framhöll regeringen att det inte är möjligt att peka ut något enskilt område där det aldrig kan anses uppkomma behov av en mer omfattande utredning och som därför skulle lämpa sig för en förenklad biståndshandläggning.[3]

Rätten till bistånd i form av hemtjänst av servicekaraktär – de materiella reglerna

Den enskildas rätt till hemtjänstinsatser prövas i enlighet med bestämmelsen i 4 kap. 1 § SoL. I bestämmelsen anges att den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till bistånd för sin försörjning (försörjningsstöd) och för sin livsföring i övrigt. Genom biståndet ska den enskild tillförsäkras en skälig levnadsnivå och biståndet ska utformas så att det stärker den enskildes möjligheter att leva ett självständigt liv.

Syftet med de hemtjänstinsatser som beviljas är att underlätta och möjliggöra människors dagliga livsföring i det egna hemmet, och i många fall också möjliggöra kvarboende i det egna hemmet. Det kan handla om att människor som på grund av sjukdom, fysiska, psykiska och/eller sociala funktionshinder eller annan orsak behöver stöd och hjälp i den dagliga livsföringen.[4]

I förarbetena till den tidigare socialtjänstlagen delas hemtjänstens uppgifter upp i två kategorier, en med inriktning mot uppgifter av servicekaraktär och en mot personlig omvårdnad.[5] Med serviceuppgifter avses bland annat praktisk hjälp med hemmets sköt-

---

[2] Prop. 2005/06:115 s. 86 ff, bet 2005/06:soU26, rskr. 2005/06:131.
[3] Prop. 2005/06:115 s. 88.
[4] Prop. 1996/97:124 s. 88.
[5] Prop. 1996/97:124 s. 88 och prop. 2001/01:149 s. 23.

sel – städning och tvätt – och hjälp med inköp, ärenden på post och bank och med tillredning av måltider eller distribution av färdiglagad mat. Med personlig omvårdnad avses de insatser som därutöver behövs för att tillgodose fysiska, psykiska och sociala behov. Det kan handla om hjälp för att kunna äta och dricka, klä sig och förflytta sig, sköta personlig hygien och i övrigt insatser för att bryta isolering och för att känna trygghet och säkerhet i det egna hemmet.[6]

Socialtjänstlagen innehåller även bestämmelser om att den enskilde ska ha inflytande över hur insatser ska utformas och genomföras. Av 3 kap. 5 § SoL framgår att socialnämndens insatser för den enskilde ska utformas och genomföras tillsammans med den enskilde. Av förarbetena framgår att bestämmelsen klart och tydligt anger att socialtjänsten inte får vidta insatser "över huvudet" på den enskilde.[7]

I 5 kap. 4 § SoL finns en bestämmelse om en nationell värdegrund för äldreomsorgen. Av bestämmelsen framgår att socialtjänstens omsorg om äldre ska inriktas på att den äldre får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande. Den nationella värdegrunden innebär bland annat att äldreomsorgen bör värna och respektera den äldre personens rätt till delaktighet.[8] Rätten till delaktighet innebär till exempel att uppmärksamma vikten av samråd och samförstånd kring omsorgens utförande.[9]

I 5 kap. 5 § SoL tydliggörs äldre personer rätt till inflytande över insatsernas utformning och genomförande. Av bestämmelsen följer att den äldre personen, så långt det är möjligt, ska kunna välja när och hur stöd och hjälp i boendet samt annan lättåtkomlig service ska ges inom ramen för de beslutande insatserna enligt 4 kap. 1 § SoL. Det innebär bland annat att den äldre personen ska kunna välja att viss insats, som till exempel städ, ska utföras på en särskild veckodag eller en viss tid på dagen.[10]

Behovet kan tillgodoses på annat sätt

Uttrycket att "den som inte själv kan tillgodose sina behov eller få dem tillgodosedda på annat sätt" i 4 kap. 1 § SoL avser att markera den enskilde individens förstahandsansvar. I detta ligger att den enskilde måste utnyttja alla de möjligheter som står honom eller henne till buds innan rätten till bistånd inträder.[11] Om behovet kan tillgodoses av den hjälpsökanden själv eller på annat sätt finns således ingen rätt till bistånd.

Socialtjänstlagen beskriver emellertid inte närmare vad som avses med detta kriterium. Utgångspunkten är dock att det ska göras en individuell bedömning utifrån de omständigheter som finns i det enskilda ärendet, det vill säga att bedömningen måste göras utifrån den enskildes faktiska resurser och möjligheter.

Hushållsgemenskap

Av förarbeten till den tidigare socialtjänstlagen framgår att det förutsätts att andra resurser i en hushållsgemenskap används för att tillgodose eventuella behov av hjälp och stöd. Detta gäller främst i fråga om makar och sambor. Att dessa ger varandra viss praktisk hjälp, som till exempel sköta hem och hushåll, är normalt och ska beaktas vid en biståndsbedömning enligt 4 kap. 1 § SoL. Däremot kan inte mera omfattande vårdbehov anses ligga inom ramen för vad man normalt bistår varandra med inom en familj. I sådana fall finns rätt till bistånd även om det finns andra vuxna i familjen.[12]

---

[6] Prop. 1996/97:124 s. 88 och prop. 2000/01:149 s. 23.
[7] Prop. 1979/80:1 Del A s. 528.
[8] Prop. 2009/10:116 s. 27.
[9] Prop. 2009/10:116 s. 28.
[10] Prop. 2009/10:116 s. 98.
[11] Prop. 1996/97:124 s. 168.
[12] Prop. 1996/97:124 s. 168 och prop. 2008/09:82 s. 12.

Enbart det faktum att en hjälpsökande har en make/maka eller sambo innebär dock inte att det inte någon rätt till bistånd i form av hjälp i hemmet. För att kunna bedöma om behovet kan tillgodoses genom resurser i hushållsgemenskapen måste en sammantagen bedömning göras av vilka faktiska resurser som finns att tillgå i hushållet och hur familjens situation ser ut.

Socialnämnden kan inte avslå en ansökan om hemtjänst med hänvisning till att andra anhöriga än make/maka eller sambo kan tillgodose hjälpbehovet. Detta innebär att nämnden inte kan väga in andra anhörigas (till exempel vuxna barn) möjlighet att hjälpa till i bedömningen om behovet kan tillgodoses på annat sätt.[13]

Frivilligorganisationer

Det finns inte heller någon möjlighet för nämnden att hänvisa den enskilde till frivilligorganisationer för att få sitt behov av hemtjänst tillgodosett. I RÅ 2007 ref. 43 prövades om kommunen har rätt att avslå en ansökan om bistånd på den grunden att den enskildes behov kunde tillgodoses på annat sätt. Kommunen ansåg att den enskildes behov av bistånd kunde tillgodoses genom de tjänster som en frivilligorganisation tillhandahöll. Domstolen framhöll att det är kommunen som ansvarar för insatser enligt socialtjänstlagen. Kommunen kan därför inte avsäga sig sitt ansvar genom att hänvisa den enskilde till frivilligorganisationer.

Domslutet innebär att en ansökan om bistånd i princip inte kan avslås på den grunden att behovet kan tillgodoses genom de tjänster som tillhandahålls av en frivilligorganisation.

Privata marknaden

En enskild kan inte heller nekas hemtjänst med hänvisning till att han eller hon kan få behovet tillgodosett genom att tjänsterna kan köpas på den privata marknaden. I 4 kap. 1 § andra stycket SoL anges att vid prövning av bistånd för livsföring i övrigt får hänsyn inte tas till den enskildes ekonomiska förhållanden om rätten att ta ut avgifter för biståndet regleras i 8 kap. SoL. Bestämmelsen innebär att den enskildes ekonomiska förutsättningar inte ska påverka bedömningen av rätten till hemtjänstinsatser, oaktat av om den enskilde har faktisk förmåga att betala för tjänsterna på den privata marknaden.[14]

Behovet ska rymmas inom ramen för skälig levnadsnivå

Ytterligare ett kriterium som uppställs i 4 kap. 1 § SoL är att insatsen ska inrymmas inom ramen för vad som avses vara skälig levnadsnivå.

Vad som innefattas i begreppet skälig levnadsnivå framgår dock inte av bestämmelsen. I förarbetena till den tidigare socialtjänstlagen anfördes att det skulle vålla stora svårigheter att närmare ange vad som avses med skälig levnadsnivå i lagtexten. Detta måste bedömas med utgångspunkt i den tid och de förhållanden vilka den hjälpbehövande lever i. Det måste därför överlämnas åt kommunerna att fastställa vilken levnadsnivå som ska anses skälig.[15]

I senare förarbeten beskrivs skälig levnadsnivå som ett uttryck för kvaliteten i insatsen och vilken ambitionsnivå som kan vara rimligt i ett enskilt fall mot bakgrund av rättighetsbestämmelsens syfte, det vill säga en yttersta garanti för att medborgarnas livsföring i olika avseenden.[16]

---

[13] Prop. 2005/06:115 s.156.
[14] Prop. 2009/10:57 s. 24 och 25.
[15] Prop. 1979/80:1 Del A s. 186.
[16] Prop. 2000/01:80 s. 91.

Tillämpningen av begreppet skälig levnadsnivå kan också variera beroende på vilka behov den enskilde hjälpsökande har. En person som har vissa hälsoproblem, i form av till exempel astma och allergi, kan vara i behov av städinsatser i större utsträckning än en person utan dessa besvär, i syfte att säkerställa en skälig levnadsnivå.

Begreppet skälig levnadsnivå i rättspraxis

Stöd för hur begreppet skälig levnadsnivå ska tolkas kan också inhämtas från rättspraxis. I dagsläget finns nästan inga domar från Högsta förvaltningsdomstolen (tidigare Regeringsrätten) som berör begreppet skälig levnadsnivå i förhållande till hemtjänstinsatser av servicekaraktär. Ett skäl kan vara att det inom äldreomsorgen fattas jämförelsevis få avslagsbeslut. Vid en mätning som Socialstyrelsen genomförde 2001 framkom att endast en procent av alla beslut som fattades inom äldreomsorgen innehöll någon form av avslag och endast fem procent av dessa avslag har överklagats till domstol.[17] En annan förklaring till att det finns så få prejudicerande domar är att handläggning av mål i domstol ofta tar flera år. Den långa handläggningstiden leder till att mål avskrivs, då den äldre har avlidit eller att den äldres hälsa och livssituation har förändrats i sådan omfattning att målet inte längre är aktuellt.[18]

Det finns dock ett avgörande från Högsta förvaltningsdomstolen som kan vara av intresse. I RÅ 2008 ref. 38 fastställde domstolen att fönsterputsning och gardinuppsättning är insatser av sådan art att de normalt ingår i skötseln av ett hem och är att räkna till hemtjänst i socialtjänstlagens mening. Att enskilda beviljas hjälp av den typen får anses inrymmas i vad som avses vara skälig levnadsnivå. Det framkommer dock inte från domslutet hur ofta insatsen ska beviljas för att hjälpsökande ska tillförsäkras en skälig levnadsnivå.

Från ansökan till beslut

Förenklat kan en handläggningsprocess som rör bistånd enligt 4 kap. 1 § SoL beskrivas som en trestegsmodell – ansökan, utredning och beslut. Schematiskt kan processen beskrivas på följande vis.[19]

Ansökan ⟶	**Utredning** ⟶	**Beslut**
Den enskildes begäran om hjälp	*1. Kartläggning av den enskildes behov och resurser* *2. Bedömning* - Vilken insats tillgodoser behoven? - Insatsen prövas i relation till lagstiftningen	*Beslut om bistånd som svarar mot den enskildes behov samt tillförsäkrar den enskilde en skälig levnadsnivå*

[17] De äldre och besvärsrätten. Överklagade beslut om hemtjänst och särskilt boende, Socialstyrelsen 2002.
[18] SOU 2003:9, bilagedel C s. 194.
[19] Rönnbäck s. 15.

Ansökan

Enligt 11 kap. 1 § SoL ska socialnämnden utan dröjsmål inleda utredning av vad som genom ansökan, anmälan eller på annat sätt har kommit till nämndens kännedom och som kan föranleda någon åtgärd av nämnden. Bestämmelsen innebär att ärenden kan aktualiseras på tre olika sätt – genom att den enskilde *ansöker* om insatsen, genom att andra *anmäler* ett hjälpbehov eller *på annat sätt.* Om den enskilde själv ansöker om hjälp måste alltid en utredning startas. Ansökan om hjälp enligt socialtjänstlagen kan endast göras av den enskilde själv eller av legal ställföreträdare. Om andra, till exempel anhöriga eller hälso- och sjukvården, påtalar ett hjälpbehov är det en anmälan som ska leda till att den enskilde själv tillfrågas om han eller hon vill ansöka om insatsen (förhandsbedömning). Om den enskilde inte vill ha hjälp eller inte ens vill ha kontakt med nämnden kan ingen utredning startas.[20]

Utredning

Nästa steg i handläggningen är själva utredningen. Med utredning avses all den verksamhet som syftar till att göra det möjligt för nämnden att fatta ett beslut i det aktuella ärendet.[21] När nämnden mottar en ansökan om hemtjänstinsatser av servicekaraktär ska utredningen därmed utvisa om den enskilda har rätt till de sökta insatserna enligt bestämmelserna i 4 kap. 1 § SoL.

Socialnämndens utredning syftar således till att söka svar på följande frågor.

1. Hur ser den enskildes behov ut?
2. Vilka andra resurser har den enskilde till sitt förfogande, det vill säga kan den enskilde själv tillgodose behovet eller kan behovet tillgodoses på annat sätt?
3. Vilken insats kan bäst tillgodose behovet och ryms insatsen i begreppet skälig levnadsnivå?

Hur utredningen ska göras och utformas anges emellertid inte närmare i socialtjänstlagen. I 7 § FL föreskrivs dock att varje ärende där någon enskild är part ska handläggas så enkelt, snabbt och billigt som möjligt utan att säkerheten blir eftersatt. Socialnämnden har också ett ansvar att tillse att ett ärende blir så utrett som dess beskaffenhet kräver, enligt den så kallade officialprincipen.[22] Utredningen ska ges den omfattningen att det kan leda till ett sakligt och korrekt beslut.[23] Det åligger således socialnämnden att se till att utredningen blir så fullständig som krävs för att nämnden ska kunna fatta ett beslut i det aktuella ärendet. Det innebär även att utredningen inte ska göras mer omfattande än vad som är motiverat av omständigheterna i ett ärende eller en viss typ av ärenden.

Av förarbetena till den tidigare socialtjänstlagen framgår att utredningen ska begränsas till att avse omständigheter som har betydelse för bedömningen av sökandens behov av stöd och hjälp.[24] Hur omfattande en utredning behöver vara varierar från fall till fall. I vissa ärenden torde det räcka med en mycket begränsad utredning för att konstatera att en sökande bör beviljas den begärda insatsen, alternativt att det inte finns något behov av en insats, medan det i andra fall kan vara fråga om svårare bedömningar som kräver en mer omfattande utredning. Detta innebär att nämnden måste samla in nödvändiga

---

[20] Prop. 1979/80:1 Del A s. 400.
[21] Prop. 1979/80:1 Del A s. 562.
[22] JO 1997/98 s. 460.
[23] Prop. 1979/80:1 Del A s. 562.
[24] Prop. 1979/80:1 Del A s. 398.

uppgifter anpassat efter vad personen ansökt om och ärendets komplexitet. Det är nämnden som ska avgöra vad som är nödvändigt från fall till fall.

Vidare finns i allmänna råd till 5 kap. 3 § SOSFS 2006:5 rekommendationer om vad som bör dokumenteras i ett beslutsunderlag som rör ett ärende om bistånd. Av beslutsunderlaget bör det bland annat framgå:

- Vem eller vilka personer ärendet avser
- Vad ärendet gäller
- Vad som har kommit fram under utredningen,
- Den enskildes uppfattning om sina behov och hur dessa kan tillgodoses
- Utredarens bedömning och i förekommande fall förslag till beslut.

Utredning – en tvåstegsprocess

En utredning kan sägas omfatta två huvudfaser – en kartläggningsfas och en bedömningsfas.[25]

Under kartläggningsfasen ska nämnden samla in information om vilka behov och resurser den enskilde har. Syftet med kartläggningen är att bland annat få en uppfattning om den enskildes förmåga respektive oförmåga att hantera och klara den dagliga livsföringen. Det handlar om att ta reda på vilka behov som bidrar till att den hjälpsökande inte längre klarar sin dagliga livsföring samt vilka resurser som den enskilda har till sitt förfogande. Resurser kan även bestå av de resurser som finns i en hushållsgemenskap, det vill säga hjälp från make/maka eller sambo. Hur omfattande kartläggningen ska vara beror på vad ansökan gäller och komplexiteten i frågan. Kartläggningen ska dock stå i proportion till vad ansökan avser.

Bedömningsfasen handlar om att utifrån det material som samlats in under kartläggningsfasen ta ställning till hur de aktuella behoven ska tillgodoses samt göra en prövning av om rätt till bistånd enligt 4 kap. 1 § SoL finns eller inte. Det första ledet innebär ett ställningstagande om vilken insats som bäst tillgodoser behovet. Det andra ledet innebär att den valda insatsen ska prövas i relation till bestämmelserna i 4 kap. 1 § SoL. Om insatsen kan tillgodoses av den enskilde själv eller på något annat sätt eller om den inte ryms i begreppet skälig levnadsnivå ska ansökan avslås, annars ska den enskilde beviljas insatsen i form av bistånd enligt 4 kap. 1 § SoL.

I vissa kommuner förekommer riktlinjer för vilka insatser som ges enligt socialtjänstlagen eller i vilken utsträckning de ska beviljas. Riktlinjerna kan vara till hjälp när handläggarna ska bedöma innebörden av skälig levnadsnivå enligt 4 kap. 1 § SoL. De kommunala riktlinjerna får dock aldrig medföra att den enskilde inte får det bistånd som han eller hon har behov av, och rätt till enligt socialtjänstlagen, med hänvisning till att vissa typer av insatser inte medges eller inte medges utöver en viss gräns enligt riktlinjerna. Det är därför av stor vikt att den kommun som har riktlinjer ser till att dessa utformas på ett sätt som gör att en enskild inte riskerar att nekas en insats som han eller hon har rätt till. Den enskilde har alltid rätt att ansöka om insatser och får dessa prövade individuellt oavsett kommunens riktlinjer.[26]

Utredningar som gäller för hemtjänstinsatser av servicekaraktär

Om en enskild endast ansöker om begränsade hemtjänstinsatser av servicekaraktär finns det i regel inte något behov av att göra omfattande utredningar där nämnden exempelvis

---

[25] Rönnbäck s. 33.
[26] Prop. 2005/06:115 s. 87

gör en fullständig kartläggning av den sökandes samtliga fysiska, psykiska och sociala begränsningar. I många fall behöver det inte vara nödvändigt med omfattande kartläggningar och beskrivningar av den enskildes sjukdomshistoria, sociala nätverk, brister i bostaden och närmiljön för att nämnden ska kunna ta ställning till en sådan ansökan. Det centrala är att utredningen fokuserar på de behov och resurser som den enskilde har, med utgångspunkt i vad den enskilde har ansökt om.

Det är inte tillräckligt att nämnden i sin utredning endast fastställer att den sökande uppnått en viss ålder och därmed beviljas en insats.[27] Det normala åldrandet innebär att vissa fysiska och psykiska funktioner förändras samt att vissa sjukdomar blir mer frekventa. Sådana förändringar kan innebära att ett visst behov av stöd och hjälp blir vanligare i samband med stigande ålder. Det innebär dock inte att alla i en viss ålder har rätt till bistånd. Bestämmelsen i 4 kap. 1 § SoL medger inte en ordning där bistånd utges enbart på den grunden att en individ uppnått en viss ålder.[28] Hjälp och stöd enligt 4 kap. 1 § SoL förutsätter att det finns individuella behov hos den sökanden som behöver tillgodoses och som inte kan tillgodoses av den sökande själv eller på något annat sätt.

När utredningen avser en ansökan om vissa serviceinsatser kan det i många fall vara tillräckligt att endast inhämta uppgifter från den hjälpsökande. Det kan innebära att nämnden under utredningen inte behöver inhämta uppgifter från utomstående, som till exempel anhöriga, andra myndigheter eller legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal. Ett samtal med den hjälpsökande kan i många fall vara tillräckligt för att handläggaren i ett enskilt ärende ska kunna ta ställning till om den enskilde på grund av sina funktionsnedsättningar, som är vanliga med ökande ålder, har begränsade resurser för att själv tillgodoses sitt behov av tvätt, inköp eller städ. För att nämnden ska få ett tillförlitligt underlag för beslut när den enskilde endast har ansökt om hjälp med vissa serviceinsatser, behöver det inte i alla fall vara nödvändigt med ett hembesök. Det kan dock inte uteslutas att någon eller några av dessa åtgärder behöver vidtas i ett enskilt ärende.

Beslut

Handläggningen av ett ärende ska avslutas genom att nämnden fattar ett slutligt beslut i ärendet. Enligt 21 § FL ska den enskilde i regel underrättas om innehållet i beslutet. Beslutet kan vara muntligt eller skriftligt. Av 11 kap. 5 § SoL följer dock att ett beslut alltid ska dokumenteras, oavsett om det är ett bifalls- eller avslagsbeslut.

Vidare bör det av beslutet alltid framgå vad biståndsinsatserna innebär i praktiken, det vill säga en närmare beskrivning av vad insatserna innebär för den enskilde. Att ett beslut är tydligt utformat har stor betydelse för att den enskilde ska kunna förstå vilken rätt till hjälp han eller hon har.[29]

Servicetjänster utan individuell behovsbedömning

Enligt befogenhetslagen får en kommun utan föregående individuell behovsbedömning tillhandahålla servicetjänster åt personer som fyllt 67 år. Med servicetjänster avses tjänster som är avsedda att förebygga skador, olycksfall eller ohälsa och som inte utgör personlig omvårdnad (2 kap. 7 § befogenhetslagen).

---

27 Kammarrätten i Göteborg den 1 dec 1998, mål nr 1801-1198, Länsrätten i Örebro län den 19 mars 2001, mål nr. 966-00 och Länsrätten i Västmanlands län den 17 nov 2003, mål nr 1170-03. Jfr även RÅ 1991 ref. 61

28 Kammarrätten i Göteborg den 1 dec 1998, mål nr 1801-1198, Länsrätten i Örebro län den 19 mars 2001, mål nr. 966-00 och Länsrätten i Västmanlands län den 17 nov 2003, mål nr 1170-03. Jfr även RÅ 1991 ref. 61.

29 JO beslut 6 april 2000, dnr 699-199 och JO 2004/05 s. 291.

De servicetjänster som ges med stöd av befogenhetslagen utgör inte socialtjänst, vilket bland annat innebär att reglerna om handläggning och dokumentation inom socialtjänsten inte blir tillämpliga.

Lagen innebär endast en befogenhet för kommunen att tillhandahålla servicetjänster, men den innebär ingen rättighet för äldre att få sådana insatser. Även om en kommun beslutat att tillhandahålla servicetjänster enligt befogenhetslagen står det fortfarande fritt för den äldre att ansöka om insatser inom ramen för socialtjänstlagen (1 kap. 4 § befogenhetslagen). En biståndsansökan kan inte avslås med hänvisning till att den enskildes behov kan tillgodoses genom den aktuella lagen.[30]

Referenser

Lagstiftning

Förvaltningslagen SFS 1986:223

Socialtjänstlagen SFS 2001:453

Lagen (SFS 2009:47) om vissa kommunala befogenheter

Socialstyrelsens författningssamling

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (2006:5) om dokumentation vid handläggning av ärenden och genomförande av insatser enligt SoL, LVU, LVM och LSS

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (2011:9) om ledningssystem för systematiskt kvalitets arbete

Förarbeten

Prop. 1979/80:1 del A Om socialtjänsten
Prop. 1996/97:124 Om ändring i socialtjänstlagen
Prop. 2000/01:80 Ny socialtjänstlag m.m.
Prop. 2000/01:149 Avgifter inom äldre- och handikappomsorgen
Prop. 2005/06:115 Nationell handlingsplan för vård och omsorg om äldre
Prop. 2008/09:80 Stöd till personer som vårdar eller stödjer närstående
Prop. 2009/10:57 Behovsbedömning av annat än ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen
Prop. 2009/10:116 Värdigt liv i äldreomsorgen
SOU 2003:91 Äldrepolitik för framtiden 100 steg till trygghet och utveckling med en åldrande befolkning, bilagedel C.

Avgörande från domstol

RÅ 1991 ref. 61 (mål nr. 4768-1989, 1991-10-01)
RÅ 2008 ref. 38 (mål nr. 6371-07, 2008-09-23)
Kammarrätten i Göteborg den 1 dec 1998, mål nr. 1801-1198
Länsrätten i Örebro län den 19 mars 2001, mål nr. 966-00
Länsrätten i Västmanlands län den 17 nov 2003, mål nr. 1170-03

---

[30] Prop. 2005/06:115 s. 148.

Beslut från JO

JO 1997/98 s. 460.
JO beslut 6 april 2000, dnr 699-199
JO 2004/05 s. 291.

Övriga publikationer

Tillsynsrapport 2011 Hälso- och sjukvård och socialtjänst, Socialstyrelsen 2011

De äldre och besvärsrätten. Överklagade beslut om hemtjänst och särskilt boende, Socialstyrelsen 2002

Rönnbäck, Eva, Att ta makten och ansvaret över sin utredning, FoU Västernorrland 2008

Denna information (art nr 2013-2-27) kan laddas ner och beställas från Socialstyrelsens webbplats: www.socialstyrelsen.se/publikationer. Den kan även beställas från Socialstyrelsens publikationsservice, e-post publikationsservice@socialstyrelsen.se eller fax 035-19 75 29.

Socialstyrelsen

Publicerad: www.socialstyrelsen.se, 2013

BILAGA 2

KAMMARRÄTTEN I JÖNKÖPING
Avdelning 2:2

DOM

2015-12-14
Meddelad i Jönköping

Mål nr 940-15

KLAGANDE
Linköpings kommun
581 81 Linköping

Ombud: Chefsjurist Jenny Björkholm
Linköpings kommun
581 81 Linköping

INKOM
2015 -12- 15
8.7.1 - 45022/2013
IVO
AVD SYDÖST

MOTPART
Inspektionen för vård och omsorg
Avdelning sydöst
Box 2163
550 02 Jönköping

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE
Förvaltningsrätten i Jönköpings dom den 11 mars 2015 i mål nr 570-14, se bilaga A

SAKEN
Föreläggande enligt 13 kap. socialtjänstlagen (2001:453)

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

1. Kammarrätten avslår överklagandet.

2. Datum för föreläggandets fullgörande flyttas fram till den 14 mars 2016. Linköpings kommun ska senast den 14 april 2016 komma in till Inspektionen för vård och omsorg med redovisning av vilka åtgärder som vidtagits avseende föreläggandet.

- [ ] Klaganden/ombudet
- [x] Motparten/ombudet
- [ ] Försäkringskassan
- [ ] Förvaltningsrätten
- [ ] Socialstyrelsen

- [x] För kännedom
- [ ] För åtgärd
- [ ] För delgivning

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2203	Slottsgatan 5	036-15 68 00 (vx)	036-16 19 68	måndag – fredag
550 02 Jönköping		E-post: kammarrattenijonkoping@dom.se		08:00-16:00
		www.kammarrattenijonkoping.domstol.se		

KAMMARRÄTTEN I JÖNKÖPING
Avdelning 2:2

DOM

Mål nr 940-15

YRKANDE M.M.

Linköpings kommun (kommunen) yrkar att kammarrätten, med ändring av förvaltningsrättens dom, upphäver Inspektionen för vård och omsorgs (IVO) beslut den 16 december 2013 dnr 8.7.1-45022/2013.

IVO motsätter sig bifall till överklagandet.

Sveriges Kommuner och Landsting har kommit in med ett yttrande till kammarrätten vari understryks behovet av vägledande avgöranden i aktuell fråga.

VAD PARTERNA ANFÖR

Kommunen

Kommunens handläggningsmodell för insatser rörande hemtjänst, personlig omvårdnad, för personer över 75 år är förenliga med gällande lagstiftning. Det är många kommuner som nu erbjuder brukarna möjlighet att ansöka om vissa tjänster genom förenklad hantering. Det finns inget förbud mot att kommuner drar upp riktlinjer för hur omfattande utredning som krävs för att rättssäkra beslut ska kunna fattas och samtidigt använder sig av socialtjänstens samlade erfarenhet och kunskap om åldersrelaterade behov vid utformningen av sina rutiner. Även stat, kommun och landsting har intresse av att socialnämndens verksamhet bedrivs så effektivt som möjligt utan att rättssäkerheten eftersätts. Kommunen har inte avhänt sig myndighetsutövning utan stöd i lag till privat aktör. Kommunens rutiner innebär således inte att utredningsarbete läggs över på utförarna.

När tillsynsärendet inleddes kunde enskilda över 75 år och utförare sluta s.k. serviceavtal utan att beslut om bistånd fattades. Kommunen har tagit till sig tillsynsmyndighetens synpunkter och har ändrat sitt förfarande. Handlägg-

ningen sker nu på annat sätt. Förvaltningsrätten borde ha tagit hänsyn till detta. I de fall biståndsbeslut fattas på enbart ansökningshandlingar och avstämningssamtal, beror detta på att biståndshandläggaren bedömt detta som tillräckligt för ett korrekt biståndsbeslut. Ungefär en tiondel av ärendena har sedan januari 2013 kompletterats med ytterligare uppgifter eftersom biståndshandläggaren då bedömt att ansökan och avstämningssamtal inte varit tillräckligt för att fatta ett korrekt beslut.

Nuvarande uppföljning av beviljade insatser är tillräckligt omfattande för kontroll av att dessa tillgodoser de enskildas behov. Det är inte visat att det i kommunen skulle förekomma längre väntetider för enskilda att få gynnande beslut verkställda i fråga om biståndsbeslut för personer över 75 år. Även om uppföljningen skulle anses otillräcklig så har socialnämndens resurser förstärkts kontinuerligt alltsedan Socialstyrelsens tillsyn. Kommunen arbetar medvetet med att öka antalet uppföljningar. Det är därför inte nödvändigt att förena föreläggandet med vite.

IVO

Myndigheten hänvisar till föreläggandet vari bl.a. framgår att de granskade ärendena avseende personer under 75 år, där en utredning från nämnden utgör underlaget är av en helt annan omfattning och kvalitet än de ärenden där utförarnas utredning avseende personer över 75 år utgör underlaget för beslut. Det förfarande som alltjämt tillämpas innebär att myndighetsutövning överlämnas till privata utförare av hemtjänst och att kommunen tillämpar en handläggning som inte är rättssäker. När det gäller kommunens uppföljning vidhåller IVO sin inställning. Den s.k. Äldreutredningen (dir. 2014:2), som kommunen hänvisat till i sin tidigare argumentation, har inte föranlett någon ändring av lag.

KAMMARRÄTTEN I JÖNKÖPING
Avdelning 2:2

DOM

Mål nr 940-15

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kommunen har i sitt överklagande till kammarrätten pekat på att den, sedan tillsynsärendet inleddes, ändrat sina rutiner och att i de fall utförarna hjälper en enskild med ansökan om hemtjänst utgör detta ingen myndighetsutövning. Av utredningen i målet framgår inte annat än att denna hjälp av utföraren alltjämt även inbegriper viss kompletterande utredning av t.ex. ADL (aktiviteter i dagliga livet). Mot bakgrund härav instämmer kammarrätten i förvaltningsrättens bedömning att det är fråga om myndighetsutövning som överlämnats åt privat utförare och att detta förfarande saknar stöd i lag. Den omständigheten att biståndshandläggare även har ett avstämningssamtal med den enskilde ändrar inte denna bedömning. Kommunens hantering är således inte förenlig med gällande lagstiftning. Det är fråga om sådana missförhållanden som har betydelse för enskildas möjligheter att få de insatser som de har rätt till.

Vad gäller kommunens uppföljning av ärenden där insatser blivit beviljade medger kommunen att en aktiv uppföljning inte görs i varje enskilt fall, även om det finns en medveten strävan att nå det målet. I denna del instämmer kammarrätten i förvaltningsrättens bedömning att kommunen brister i sin uppföljning och att detta är ett sådant missförhållande som har betydelse för enskildas möjligheter att kunna få de insatser de har rätt till.

Kammarrätten anser mot bakgrund av det anförda och i likhet med förvaltningsrätten att IVO har haft grund för sitt beslut att förelägga Linköpings kommun att avhjälpa nämnda missförhållanden. IVO har även haft fog för sitt beslut att förena föreläggandet med vite.

Linköpings kommuns överklagande ska därmed avslås.

KAMMARRÄTTEN I JÖNKÖPING
Avdelning 2:2

DOM

Mål nr 940-15

För att ge kommunen skälig tid att följa föreläggandet bör datumet för dess fullgörande flyttas fram till och med den 14 mars 2016. Kommunen bör ges tid till och med den 14 april 2016 för att komma in till IVO med redovisning av vilka åtgärder som vidtagits avseende föreläggandet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

Kammarrättsråden Mikael Sjöö (ordförande), Bodil Stelzer (referent) och Jane Andersson Jarl har deltagit i avgörandet.

Föredragande: Emelie Lavér

FÖRVALTNINGSRÄTTEN I JÖNKÖPING

DOM
2015-03-11
Meddelad i
Jönköping

Mål nr
570-14

KLAGANDE
Linköpings kommun, 212000-0449
581 81 Linköping

Ombud: Ragnhild Klintberg
Linköpings kommun, Juridik
581 81 Linköping

MOTPART
Inspektionen för vård och omsorg
Avdelning sydöst
Box 2163
550 02 Jönköping

ÖVERKLAGAT BESLUT
Inspektionen för vård och omsorgs beslut 2013-12-16

SAKEN
Föreläggande enligt 13 kap. socialtjänstlagen (2001:453), SoL

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

Datumet för föreläggandets fullgörande flyttas fram till den 11 juni 2015. Kommunen ska senast den 13 juli 2015 komma in till Inspektionen för vård och omsorg med en redovisning av de åtgärder som vidtagits avseende föreläggandet.

BAKGRUND

Socialstyrelsen genomförde under december 2011 en tillsyn i form av cirka 70 intervjuer med brukare på åtta olika servicehus i Linköping. Av tillsynen framgick att brukarna ansåg att deras delaktighet och självbestämmande inte togs till vara samt att deras behov av sociala aktiviteter inte

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2201 550 02 Jönköping	Hamngatan 15	036-15 66 00 E-post: forvaltningsrattenijonkoping@dom.se www.forvaltningsrattenijonkoping.domstol.se	036-15 66 55	måndag – fredag 08:00-16:00

blev tillgodosedda. Mot bakgrund av detta resultat påbörjade Socialstyrelsen en tillsyn av myndighetsutövningen inom äldreomsorgen i kommunen. Vid tillsynen framkom att kommunen fattar biståndsbeslut gällande insatser inom äldreomsorgen i kommunen på olika sätt. Antingen genom vårdplanering, genom besök från biståndshandläggare eller genom serviceavtal. Vid serviceavtal tecknas ett avtal mellan brukaren och utföraren. Avtalet översänds elektroniskt till biståndshandläggare som utifrån detta underlag fattar ett biståndsbeslut. Av de granskade serviceavtalen är inget tidsbegränsat och det finns ingen notering om att uppföljning gjorts eller kommer att göras. Utredningarna som gjorts av biståndshandläggare efter att serviceavtal har kommit in är standardiserade och kortfattade. Av utredningarna framgår inte pågående insatser, nuvarande hälsotillstånd, beskrivning av socialt nätverk, den enskildes intressen, målsättning, aktuell situation eller den enskildes egna resurser.

Den 14 maj 2012 beslutade Socialstyrelsen mot denna bakgrund att ställa krav på åtgärder som innebar att kommunen skulle redogöra för hur det genom uppföljning säkerställs att brukarna får de insatser som nämnden beviljar samt att säkerställa att det är socialnämnden som utreder behovet av insatser och fattar beslut samt att myndighetsutövning inte överlåts till utföraren i strid med gällande lagstiftning.

Den 17 december 2012 inkom kommunen med yttrande. Av detta framgick bl.a. följande. Socialkontoret arbetar medvetet med att öka antalet uppföljningar av beslutade insatser i syfte att bedöma om insatsen tillgodosett det behov den enskilde har. Mätning av antalet uppföljningar har gjorts vilken har visat en ökning i antalet genomförda uppföljningar. Inför budgetåren 2013-2014 kommer socialkontoret att utöka personalstaben med ytterligare tjänster avsedda för uppföljning. Omsorgskontoret kommer att arbeta med kvalitetsuppföljning samt med uppföljning av de avtal som tecknats med privata och kommunala utförare. Uppföljning sker även i samband med

platsbesök där brukaren och närstående erbjuds en dialog om hemtjänstverksamheten. Under 2012 har åtta platsbesök skett. Individuppföljningar kommer att ske hos de personer som är berörda av platsbesöken. Biståndsbeslut gällande insatser inom äldreomsorgen hanteras av socialnämndens biståndsbedömare. För det fall avslagsbeslut eller delavslagsbeslut fattas kan detta överklagas. Det underlag som utföraren bistår med då ansökan framställts direkt till dem jämställs med andra typer av intyg, utlåtanden och sakbeskrivningar som kan inhämtas som en del i handläggningen av en ansökan.

Den 10 september 2013 begärde Inspektionen för vård och omsorg (IVO) att kommunen skulle inkomma med kompletterande yttrande för att klarlägga följande frågor; "Har handläggningen gällande insatser inom äldreomsorgen förändrats sedan yttrande avgavs i december 2012 eller kvarstår förfarandet att biståndsbeslut grundar sig på utförarens utredning och bedömning av behoven?" samt "Har socialnämndens arbete med uppföljning av beslutade insatser inom äldreomsorgen förändrats så att alla följs upp eller kvarstår samma förhållande som redovisades i december 2012?".

Kommunen inkom med kompletterande yttrande den 2 oktober 2013 vari bl.a. följande uppgavs. För personer över 75 års ålder tillämpar socialnämnden en handläggning som grundar sig på brukarens önskemål om vilka hjälpinsatser och vilket stöd som brukaren själv bedömer är nödvändiga i sin vardag. Brukaren gör tillsammans med utföraren en skattning av ADL. Om en brukare är oberoende enligt ADL-skattningen sker alltid en traditionell biståndsbedömning. Det är denna enkla ADL-skattning som jämställs med andra typer av utlåtanden som kan inhämtas som en del i utredningen. Det är dock brukarens ord och inte utförarens bedömning som avses i den enklare handläggningen. För personer under 75 års ålder sker så kallad traditionell biståndshandläggning. Brukare som kontaktar utförare eller socialkontoret har alltid möjlighet att få sin ansökan prövad med trad-

itionell biståndshandläggning. Socialnämnden har ansvar för att följa upp att beslutade insatser också verkställs. Socialnämnden arbetar aktivt med att utöka antalet uppföljningar. Alla beslut följs inte upp. I flera fall kontaktar brukarna själva socialkontoret innan uppföljning har skett, för att behovet av insatser har förändrats. I detta fall sker en ny biståndsbedömning. Under hösten kommer socialkontoret att genomföra särskilda insatser för att följa upp beslut om hemtjänst.

ÖVERKLAGAT BESLUT

IVO beslutade den 16 december 2013 att med stöd av 13 kap. 8 § SoL förelägga Linköpings kommun (kommunen) att senast den 17 mars 2014 vid vite om 1 000 000 kronor säkerställa att

- det är socialnämnden som utreder behovet av insatser inom hemtjänsten och fattar beslut,
- uppföljning sker i alla ärenden där socialnämnden har beviljat insatser.

IVO förelade därutöver kommunen att senast den 17 februari 2014 komma in med en redovisning av de åtgärder som vidtagits avseende föreläggandet.

Av IVO:s bedömning framgår bl.a. följande. De nu aktuella insatserna ges till enskilda med stöd av 4 kap. 1 § SoL. Beslut fattade med stöd av 4 kap. 1 § SoL utgör myndighetsutövning. Ansökan, utredning och beslutsfattande utgör olika delar av ärendet men får utifrån Justitieombudsmannens uttalande anses utgöra oskiljaktiga delar i en och samma förvaltningsuppgift. Av kommunens uppgifter framgår att när den enskilde ansöker om hemtjänstinsatser från kommunen hänvisas han eller hon som regel till av kommunen godkända utförare av hemtjänst. Den enskilde och utföraren utformar tillsammans dels en ansökan och dels en genomförandeplan. Dessa handlingar används som underlag när beslut sedan fattas. Kommu-

nen anför att detta underlag är att jämställa med andra typer av intyg, utlåtanden och sakbeskrivningar som kan inhämtas som en del av handläggningen av en ansökan. Nämndens biståndsbedömare säkerställer genom personlig kontakt med den enskilde, eller på annat sätt, att det är den enskildes önskemål som kommer till uttryck i utredningen.

Inspektionen anser att det faktiska utredningsarbetet därmed läggs över på utförarna. Det som nämnden vill jämställa med ett intyg är i själva verket den utredning som ligger till grund för beslutet som biståndshandläggaren fattar. Att biståndshandläggaren tar kontakt med den enskilde för att kontrollera att det är dennes önskemål som kommit till uttryck i utredningen ändrar inte inspektionens uppfattning i frågan eftersom det finns en risk att den enskilde endast har informerats om det som utföraren anser sig kunna erbjuda utan att de faktiska behoven har blivit utredda. Förfarandet strider mot lagstiftningen och dess intentioner. Förfarandet innebär att bistånd för personer över 75 års ålder ges utan den individuella behovsprövning som föreskrivs i 4 kap. 1 § SoL. Vid bedömningen av vilka insatser som ska beslutas ska bedömningen grundas på redovisade behov samt en bedömning av skälig levnadsnivå. En sammanvägning av olika omständigheter såsom den enskildes önskemål, den önskade insatsens lämplighet och kostnaderna för den önskade insatsen måste göras. Den enskildes ansökan får inte begränsas av vilka insatser den utvalde utföraren har att erbjuda, eftersom det kan medföra att det inte är den enskildes faktiska behov utan utförarens möjliga insatser som ligger till grund för biståndsbeslutet. Outtalade och underliggande behov riskerar att förbises. Det föreligger således en betydande risk för att processen fokuserar på insatserna istället för på den enskildes behov.

De granskade ärendena avseende personer under 75 års ålder, där en utredning från nämnden utgör underlag, är av en helt annan omfattning och kvalitet än de ärenden där utförarnas utredning avseende personer över 75 års

ålder utgör underlag för beslut. Att föra över myndighetsutövning på det sätt som tillämpas är inte förenligt med lagstiftningen. Det föreligger således ett missförhållande som är av betydelse för den enskildes möjligheter att få de insatser denne har rätt till. Detta eftersom den enskilde får en individuellt anpassad insats utan att detta föregås av en utredning och bedömning av den enskildes behov av insatser. Utredning och bedömning ska genomföras av en biståndshandläggare som kan utreda den enskildes samtliga behov. Det är anmärkningsvärt att det är den enskildes ålder som avgör vilken handläggning som tillämpas.

Vid tillsynen har framkommit att kommunen endast följer upp en del av de beslutade insatserna inom hemtjänsten. Andra, generella, kvalitetsuppföljningar gällande t.ex. bemanning, insatser som sådana och dylikt ersätter inte den uppföljning som ska ske på individnivå för att kontrollera och säkerställa att beviljade insatser motsvarar den enskildes behov över tid. Kommunen fullgör inte det ansvar som kommunen har för att följa upp en individuellt anpassad insats och bedöma om insatsen har tillgodosett det behov som den enskilde har. Uppföljning syftar till att säkerställa att rätt insats under rätt förutsättningar ges till den enskilde. Bristen på uppföljning utgör ett missförhållande som har betydelse för enskildas möjligheter att få de insatser de har rätt till.

De brister som inspektionen konstaterar vid granskningen av kommunen utgör allvarliga missförhållanden. Dessa medför att enskilda personer inte får sina individuella behov utredda och bedömda i enlighet med lagstiftningen. De enskilda garanteras därmed inte de insatser de har rätt till. De enskilda garanteras inte heller möjligheten att överklaga beslut som kan gå dem emot. Kommunen underlåter dessutom att följa upp individuellt anpassade insatser och bedöma om insatsen tillgodosett de behov den enskilde har. Kommunen har, trots tidigare beslut, inte vidtagit de åtgärder som krävs för att komma till rätta med de missförhållanden som föreligger.

YRKANDEN

Kommunen yrkar att beslutet ska upphävas.

IVO anser att överklagandet ska avslås.

VAD PARTERNA ANFÖR

Kommunen

Socialnämndens biståndsbeslut rörande hemtjänst, personlig omvårdnad, för personer över 75 år utgår från den enskildes faktiska behov och uppfyller de krav på individuell behovsprövning som följer av 4 kap. 1 § SoL samt förvaltningslagens bestämmelser om handläggning av ärenden. Kommunen tillbakavisar IVO:s påstående om att delar av myndighetsutövning i ärenden om hemtjänst för personer över 75 års ålder ha lagts över på utförare. För att underlätta för den enskilde som har behov av hemtjänstinsatser har kommunen tagit fram en särskild ansökningsblankett för hemtjänst, personlig omvårdnad. I blanketten redovisas de olika insatser som ingår i personlig omvårdnad. Utförarens roll är att hjälpa den enskilde att fylla i ansökan och närmare informera om vad som innefattas i olika insatser. IVO:s påstående att utförares medverkan skulle medföra att ansökan inte speglar den enskildes behov utan begränsas till de insatser som utföraren kan erbjuda innebär en underskattning av den enskildes förmåga att själv kunna avgöra sina behov. Förutsättning för delaktighet och självbestämmande för den enskilde är grunden i socialtjänstlagen och för den enskildes val enligt lagen om valfrihetssystem. Eftersom utförarna får ersättning för antalet utförda hemtjänsttimmar så finns det för övrigt inget incitament för utföraren att begränsa insatserna.

Utföraren har inte tagit över biståndshandläggarens utredningsskyldighet. Biståndshandläggaren tar alltid kontakt med den enskilde för att gå igenom

ansökan och säkerställa att den enskildes behov och önskemål kommit fram och redovisats i ansökan. På grundval av vad som redovisas i ansökan och vad som kommit fram i handläggarens kontakter med den enskilde fattas beslut om bistånd till personlig omvårdnad. Det är således biståndshandläggaren som fristående utreder behov och fattar beslut. Den enskilde har alltid möjlighet att överklaga biståndsbeslutet.

Det finns inte reglerat hur omfattande en utredning ska vara för att ett biståndsbeslut ska kunna fattas. Det är den beslutsfattande myndigheten som själv avgör hur förvaltningslagens bestämmelser om handläggning av ärenden ska tillämpas. Erfarenhet, kunskap om åldersrelaterade behov och socialtjänstens professionalitet har då lett fram till att det normalt inte behövs en lika omfattande utredning när det gäller beslut om hemtjänst för personer över 75 års ålder som för dem under 75 års ålder.

Sedan tillsynen i december 2011 har socialnämndens resurser för uppföljning förstärkts. Socialkontorets uppföljning omfattar uppföljning av de individuella besluten för att bevaka att den enskilde får de insatser som har beslutats. Kommunens uppföljning är tillräckligt omfattande för att kunna kontrollera att den enskildes behov är tillgodosedda genom beviljade insatser. I utförarnas åtaganden ingår också att vara uppmärksamma på om den enskildes behov förändras och då medverka till och ta initiativ till att insatserna omprövas. Kommunen genomför fortlöpande brukarundersökningar bland de äldre. I dessa undersökningar har det inte framkommit några allvarliga missförhållanden utan de visar en hög nöjdhet bland de äldre.

Regeringen har den 9 januari 2014 beslutat om direktiv för utredning om åtgärder för att främja äldres hälsa, trygghet och självbestämmande (se dir. 2014:2). Av direktiven framgår att utredningen ska säkerställa att dagens regelverk för biståndsprövning är så ändamålsenligt som möjligt för den äldres bästa och för att ge kommunerna större frihet att utveckla sina ar-

betssätt. Utredningen ska lämna förslag som innebär "att kommunerna kan erbjuda äldreomsorg och annan service utan traditionell biståndsbedömning". Syftet är att på detta sätt öka självbestämmandet och delaktigheten för den enskilde. Den enskilde ska dock alltid ha möjlighet att få en ansökan prövad som en ansökan om bistånd. Utredningens uppdrag motsvarar det handläggningsförfarande som kommunen tillämpar när det gäller hemtjänst för personer över 75 års ålder. I regeringens pressmeddelande angående utredningen hänvisas för övrigt till Linköpings kommun och de positiva erfarenheter som de äldre har av kommunens modell för biståndshandläggning. Utredningsdirektivet kan inte tolkas på annat sätt än att kommunens handläggningsmodell väl uppfyller socialtjänstens intentioner när det gäller inflytande, trygghet och självbestämmande för äldre.

Under år 2012 har Socialstyrelsen, i ett tillsynsärende rörande kommunens dagverksamhet, bedömt att underlag till utredning för bistånd bland annat kan hämtas från stödteam för demenа i de fall en sådan kontakt finns etablerad med en sökande. Samma bedömning bör gälla angående en ansökan som den enskilde och utföraren tillsammans upprättar när den enskilde har behov av hemtjänst.

IVO

Kommunen överlåter genom sin handläggningsmodell delar av myndighetsutövningen till utförare av insatserna på ett sätt som strider mot gällande lagstiftning. Kommunen underlåter att göra en utredning av den enskildes samlade behov och fattar beslut på det underlag som utföraren inkommer med. Det finns en betydande risk att det är utförarens möjliga insatser som blir avgörande för vilka insatser som beviljas och att det inte är den enskildes behov och önskemål som utgör underlag för beslutet. Att biståndshandläggaren per telefon kontaktar den enskilde innan beslut fattas på grundval av utförarens underlag kan inte ersätta den utredningsskyldighet som åligger biståndshandläggaren. Att biståndshandläggaren utreder

den enskildes behov innebär inte att dennes inflytande och självbestämmande minskar. Insatser enligt SoL bygger på frivillighet och samverkan med den enskilde.

Det ärende som åberopas av kommunen avsåg insatser i daglig verksamhet. Kommunen redovisade att utredning och beslut hanteras av socialnämndens biståndsbedömare. Underlag till utredning kunde bland annat hämtas från stödteamet för personer med demenssjukdom i de fall en sådan kontakt fanns etablerad med den sökande. Hänvisning till detta ärende saknar relevans. Underlaget från stödteamet angavs vara en del i utredningen och dessutom rörde det personer med demens som kan ha svårigheter att själva uttrycka sina behov och önskemål om insatser.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Gällande regler m.m.

I 12 kap. 4 § i regeringsformen (RF) anges följande. Förvaltningsuppgifter kan överlämnas åt kommuner. Förvaltningsuppgifter kan även överlämnas åt andra juridiska personer och enskilda individer. Innefattar uppgiften myndighetsutövning, får ett överlämnande göras endast med stöd av lag.

Enligt 2 kap. 5 § SoL får kommunen sluta avtal med någon annan om att utföra kommunens uppgifter inom socialtjänsten. Genom ett sådant avtal får en kommun tillhandahålla tjänster åt en annan kommun. Uppgifter som innefattar myndighetsutövning får dock inte med stöd av denna bestämmelse överlämnas åt ett bolag, en förening, en samfällighet, en stiftelse eller en enskild individ.

Avseende begreppet myndighetsutövning har bl.a. följande uttalats (se prop. 1973:90 s. 397, prop. 1975/76:209 s. 165 samt prop. 1971:30 del 2 s. 331). Med myndighetsutövning åsyftas utövning av befogenhet att be-

stämma om förmån, rättighet, skyldighet, disciplinär bestraffning eller annat jämförbart förhållande. Gemensamt för all myndighetsutövning är, att det rör sig om beslut eller andra åtgärder, som ytterst är uttryck för samhällets maktbefogenheter i förhållande till medborgarna.

I 4 kap. 1 § SoL uppges följande. Den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till bistånd av socialnämnden för sin försörjning (försörjningsstöd) och för sin livsföring i övrigt. Vid prövningen av behovet av bistånd för livsföringen i övrigt får hänsyn inte tas till den enskildes ekonomiska förhållanden om rätten att ta ut avgifter för biståndet regleras i 8 kap. SoL. Den enskilde ska genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Biståndet ska utformas så att det stärker hans eller hennes möjligheter att leva ett självständigt liv.

Enligt 11 kap. 1 § SoL ska socialnämnden utan dröjsmål inleda utredning av vad som genom ansökan, anmälan eller på annat sätt har kommit till nämndens kännedom och som kan föranleda någon åtgärd av nämnden. Vad som har kommit fram vid utredning och som har betydelse för ett ärendes avgörande ska tillvaratas på ett betryggande sätt.

I 13 kap. 1 § SoL anges att det är Inspektionen för vård och omsorg som utövar tillsyn över socialtjänsten.

I 13 kap. 8 § första stycket SoL anges följande. Om Inspektionen för vård och omsorg finner att det i verksamhet som står under tillsyn enligt denna lag förekommer ett missförhållande som har betydelse för enskildas möjligheter att kunna få de insatser de har rätt till, får inspektionen förelägga den som svarar för verksamheten att avhjälpa missförhållandet. Ett föreläggande ska innehålla uppgifter om de åtgärder som inspektionen anser nödvändiga för att det påtalade missförhållandet ska kunna avhjälpas. Ett beslut om föreläggande får förenas med vite.

Enligt 2 § lagen (1985:206) om viten ska ett vitesföreläggande vara riktat till en eller flera namngivna fysiska eller juridiska personer (adressater). Om föreläggandet innebär en skyldighet för adressaten att vidta en viss åtgärd, ska det av föreläggandet framgå vid vilken tidpunkt eller inom vilken tidsfrist åtgärden ska vidtas. Vite får inte föreläggas, om adressaten kan antas sakna faktisk eller rättslig möjlighet att följa föreläggandet. Ett vitesföreläggande ska delges adressaten.

Förvaltningsrättens bedömning

Utredning, bedömning och beslut

Hur socialnämndens utredning ska genomföras och utformas är inte närmare angivet i SoL. I 7 § förvaltningslagen (1986:223) anges dock att varje ärende där någon enskild är part ska handläggas så enkelt, snabbt och billigt som möjligt utan att säkerheten eftersätts. Enligt officialprincipen har socialtjänsten ett ansvar att tillse att ett ärende blir så utrett som dess beskaffenhet kräver (jfr Justitieombudsmannens (JO:s) ämbetsberättelse 1997/98 s. 460). Utredningen ska ges den omfattningen att den kan leda till ett sakligt korrekt beslut (se prop. 1979/80:1 del A s. 562). Det åligger således socialnämnden att se till att utredningen blir så fullständig som krävs för att nämnden ska kunna fatta ett beslut i det aktuella ärendet (se Socialstyrelsens meddelandeblad nr 4/2013 s. 6).

JO har i beslut den 4 april 2001 (JO:s ämbetsberättelse 2001/2002 s. 250) utrett om en utredning enligt 50 § socialtjänstlagen (1980:620) (nuvarande 11 kap 1 § SoL) kan utföras av privaträttsliga subjekt. Sammanfattningsvis har JO anfört följande. Enligt 11 kap. 6 § tredje stycket RF (nuvarande 12 kap. 4 § RF) kan förvaltningsuppgift överlämnas till bolag, förening, samfällighet, stiftelse, registrerat trossamfund eller någon av dess organisatoriska delar eller till enskild individ. Innefattar uppgiften myndighetsutövning, ska det ske med stöd av lag. Enligt min mening kan bestämmelsen

inte ges annan innebörd än att stadgandet tar sikte på hela handläggningen av ett ärende. Beredningen av och beslutet i ärendet måste i princip anses utgöra oskiljaktiga delar av en och samma förvaltningsuppgift. Om ärendet (förvaltningsuppgiften) innefattar myndighetsutövning hos socialnämnden kan nämnden enligt 11 kap. 6 § tredje stycket RF inte överlämna handläggningen av det till ett privaträttsligt subjekt om det inte finns stöd härför i lag. När det gäller socialtjänsten finns det inte något sådant lagstöd. Det är därför inte möjligt för socialnämnden att till t.ex. ett bolag överlämna en uppgift att utföra utredningar enligt 50 § socialtjänstlagen.

Av utredningen i målet framgår att biståndshandläggare grundar sitt beslut på de handlingar som utföraren tillsammans med den enskilde upprättar samt på samtal med den enskilde som genomförs för att säkerställa att det är dennes vilja som kommit fram i ansökan. Förvaltningsrätten konstaterar att det faktiska utredningsarbetet läggs över på utförarna. Enskilda får därmed inte sina individuella behov utredda och bedömda i enlighet med gällande lagstiftning. Genom denna handläggning överlåter kommunen delar av sin myndighetsutövning på utföraren. Stöd för detta finns inte i lag. Detta utgör allvarliga missförhållanden som har betydelse för enskildas möjligheter att få de insatser de har rätt till.

Uppföljning

Brister i uppföljningen av gynnande beslut är vanliga och detta leder ofta till längre väntetider för enskilda för att få sådana beslut verkställda. Det är alltid den beslutande nämnden som har ansvaret för att den enskilde verkligen får den insats som har beviljats, oavsett vem – den beslutande nämnden själv, en annan nämnd eller en enskild verksamhet – som verkställer den beslutade insatsen. Med detta ansvar följer självklart en skyldighet att dokumentera att beslutet har verkställts samt att följa upp det beviljade biståndet (se prop. 2005/06:115 s. 118).

Av utredningen i målet framgår att kommunen arbetar med att utöka antalet uppföljda beslut på olika sätt men att samtliga beslut inte följs upp. Generella kvalitetsuppföljningar kan inte ersätta den uppföljning som ska ske på individnivå. Att det i utförarens åtagande ingår att vara uppmärksam på om den enskildes behov förändras och då medverka till och ta initiativ till att insatserna omprövas innebär inte att kommunens ansvar för uppföljning minskar. Kommunen fullgör således inte det ansvar som kommunen har för att följa upp en individuellt anpassad insats. Det är fråga om allvarliga missförhållanden som har betydelse för enskildas möjligheter att kunna få de insatser de har rätt till.

Föreläggande vid vite

Ett föreläggande får förenas med vite om det bedöms vara nödvändigt för att föreläggandet ska åtlydas. Förvaltningsrätten anser mot bakgrund av utredningen i målet att förhållandena varit sådana att IVO haft fog för sitt beslut att förena föreläggandet med ett vite. Inte heller i övrigt har det framkommit några skäl att invända mot föreläggandets utformning.

Sammanfattningsvis har således IVO haft fog för sitt beslut och överklagandet därför avslås.

För att ge kommunen skälig tid att efterkomma föreläggandet bör datumet för föreläggandets fullgörande flyttas fram till den 11 juni 2015. Kommunen bör ges tid till och med den 13 juli 2015 för att komma in till IVO med redovisning av de åtgärder som vidtagits avseende föreläggandet.

FÖRVALTNINGSRÄTTEN I JÖNKÖPING **DOM** 570-14

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1D)

Jan Källman Hannah Ivarsson

I avgörandet har även deltagit nämndemännen Rune Solid, Rolf Forsén och Marie Johansson. Föredragande har varit Sofia Pehrsson.

Bilaga

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten.*

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges.Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Kungsörs kommun

Socialförvaltningen

TJÄNSTESKRIVELSE Sida 1 (1)

Datum
2017-06-02

Vår beteckning

Ert datum

Er beteckning

Adressat
Socialnämnden

Vår handläggare
Amelie Westphal, biståndshandläggare

Aktuell statistik gällande förenklad handläggning

Ärendetyp	Antal ärenden
Inköp	1
Städning	1
Trygghetslarm	31
Tvätt	1
Totalt	**35**

Linda Forsman Axelsson
Enhetschef

Amelie Westphal
Biståndshandläggare

Kungsörs kommun

Socialförvaltningen

TJÄNSTESKRIVELSE Sida 1 (1)

Datum
2017-06-02

Vår beteckning

Ert datum

Er beteckning

Adressat
Socialnämnden

Vår handläggare
Amelie Westphal, biståndshandläggare

Hanteringsplan för avvecklande av förenklad handläggning

- Biståndsenheten ansvarar för att alla som fått en insats genom förenklad handläggning får en telefonuppföljning, där de kan välja att ansöka om insatsen de redan har såsom städning, trygghetslarm eller tvätt.
- Dessa ärenden måste sedan prioriteras för uppföljning för att säkerställa att de får en behovsprövning av hela sitt bistånd.
- Om den enskilde väljer att tacka nej till att ansöka så kommer inte ärendet att registreras i myndighetens ärendehanteringssystem.

Linda Forsman Axelsson
Enhetschef

Amelie Westphal
Biståndshandläggare

§ xx

Revidering av avgifter inom socialförvaltningen (SN 2017/131)

Utgångspunkten är att avgifterna inom socialtjänsten bör revideras årligen. Den senaste revideringen genomfördes i oktober 2016.

Förslag till nya avgifter redovisas i bilaga *Avgifter inom socialtjänsten* ***(bilaga 1).***

Större ändringar är:

- timpriset justeras upp från 328 kronor till 367 kronor per timme. Avgifterna för ej biståndsbedömda insatser – förenklad handläggning stryks.
- en ny avgift för hemsök av sjuksköterska kvällar, nätter och helger med 180 kronor per besök tillkommer. Observera att den enskilde debiteras högst en besöksavgift per dygn oavsett antal besök.
- avgiften för logi vid korttidsvistelse/växelvård slopas. Totalkostnaden per dygn blir 187 kronor mot tidigare 200 kronor.
- öppenvårdstaxan till externa kunder höjs kraftigt för att svara upp mot den faktiska kostnaden

För att underlätta kommande avgiftsjusteringar har reglerna om egenavgifter för färdtjänst flyttats från *Regler för färdtjänst* till dokumentet *Avgifter inom socialtjänsten* ***(bilaga 2).***

De nya avgifterna föreslås gälla från och med den 1 januari 2018.

Beslutsunderlag

Följande handlingar utgör underlag i ärendet:

- Socialförvaltningens tjänsteskrivelse, 2017-06-08
- Avgifter inom socialtjänsten
- Regler för färdtjänst

Förslag till beslut

Socialnämnden godkänner förvaltningens förslag till nya avgifter från och med den 1 januari 2018 som sitt eget och föreslår kommunstyreslen att:

- *Kommunfullmäktige godkänner socialnämndens förslag till nya avgifter och reviderar Regler för färdtjänst där regler för egenavgifterna lyfts ut och återfinns i Avgifter inom socialtjänsten från och med den 1 januari 2018.*

Kungsörs kommun

Socialförvaltningen

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum
2017-06-08

Vår beteckning
SN2017/131

Ert datum

Er beteckning

Adressat
Socialnämnden

Vår handläggare
Pámela Strömberg Ambros, förvaltningschef

Avgifter socialtjänsten

Utgångspunkten är att avgifterna inom socialtjänsten bör revideras årligen. Den senaste revideringen genomfördes i oktober 2016

Förslag till nya avgifter redovisas i bilaga *Avgifter inom socialtjänsten* ***(bilaga 1)***.

Större ändringar är:

- timpriset justeras upp från 328 kronor till 367 kronor per timme. Avgifterna för ej biståndsbedömda insatser – förenklad handläggning stryks.
- en ny avgift för hembesök av sjuksköterska kvällar, nätter och helger med 180 kronor per besök tillkommer. Observera att den enskilde debiteras högst en besöksavgift per dygn oavsett antal besök.
- avgiften för logi vid korttidsvistelse/växelvård slopas. Totalkostnaden per dygn blir 187 kronor mot tidigare 200 kr.
- öppenvårdstaxan till externa kunder höjs kraftigt för att svara upp mot den faktiska kostnaden

För att underlätta kommande avgiftsjusteringar har reglerna om egenavgifter för färdtjänst flyttats från *Regler för färdtjänst* till dokumentet *Avgifter inom socialtjänsten* ***(bilaga 2)***.

De nya avgifterna föreslås gälla från och med 1 januari 2018.

Förslag till beslut
Socialnämnden godkänner förvaltningens förslag till nya avgifter från och med 1 januari 2018.

Socialnämndens förslag till kommunstyrelsen:

Kommunfullmäktige godkänner socialnämndens förslag till nya avgifter samt reviderar *Regler för färdtjänst* där regler för egenavgifterna lyfts ut och återfinns i *Avgifter inom socialtjänsten.* Beslutet gäller från 2018-01-01.

Pámela Strömberg Ambros

Pámela Strömberg Ambros

Avgifter inom socialtjänsten

Antagna av kommunfullmäktige 2011-11-28, § 219
Reviderade av kommunfullmäktige 2011-12-19, § 232 (städavgift)
Reviderade av kommunfullmäktige 2012-12-10, § 129
Reviderade av kommunfullmäktige 2015-09-07, § 117
Reviderade av kommunfullmäktige 2016-09-05, § 133 (ny maxtaxa)

Ingen betalar mer för omvårdnad och beviljade hemtjänstinsatser än vad avgiftsutrymmet tillåter och aldrig mer än den s.k. maxtaxan. Det innebär ett högkostnadsskydd med en högsta avgift för hemtjänst och omvårdnad i ordinärt och särskild boende och kommunala hälso- och sjukvård.

Maxtaxan beräknas som en tolftedel av 0,5392 *x prisbasbeloppet. För* 2016 *är maxtaxan* 1 990 *kronor i månaden.*

1. Måltidsavgifter

Inga måltidsavgifter ingår i högkostnadsskyddet.

Måltidsavgifter i Mistelns restaurang, ej beviljad matservice

	kr/måltid
~~Frukost~~	~~45~~
Lunch, inkl. smör, bröd och dryck	~~70~~ 80
Kvällsmat, inkl. smör, bröd och dryck	~~45~~ 70
~~Efterrätt~~	~~25~~
Varm lunchlåda	~~60~~ 70

Måltidsavgifter för personer med beviljad matservice

	kr/måltid
Frukost	~~15~~ 25
Lunch, inkl. smör, bröd och dryck	~~60~~ 65
Lunch, exl. smör, bröd och dryck	50
Kvällsmat	40
~~Efterrätt~~	~~20~~
~~Varm lunchlåda~~	~~50~~
Kyld matlåda (inkl. utkörning)	~~53~~ 50

Måltidsavgifter för personer i daglig verksamhet LSS

	kr/måltid
~~Frukost~~	~~35~~
Lunch, inkl. smör, bröd och dryck	60 65
Kvällsmat	~~35~~ 40
~~Efterrätt~~	~~20~~
Varm lunchlåda exl. smör, bröd och dryck	~~50~~ 50

Måltidsavgifter LSS - Karlavagnen och stödfamilj

a) Måltider för barn upp till 16 år

	kr/måltid
Frukost	20
Lunch	~~30~~ 35
Mellanmål	20
Kvällsmat	~~30~~ 35

b) Måltider för ungdom från 16 år

	kr/måltid
Frukost	25
Lunch	~~35~~ 40
Mellanmål	25
Kvällsmat	~~35~~ 40

Måltidsavgifter Gillestugan

	kr/dag
Mat i samband med dagverksamhet	~~90~~ 95

Måltidsavgifter korttidsvistelse och växelvård, Socialtjänstlagen

Full avgift debiteras från och med den dag personen tar platsen i besittning. På motsvarande sätt debiteras ingen avgift för den dag som personen lämnar platsen.

I de fall personen tillfälligt lämnar platsen för en vistelse i egen bostad, på vårdinrättning eller annat ställe, debiteras ingen avgift.

	kr/dygn
Måltidskostnad korttidsboende	~~110~~ 120

Måltidsavgifter i särskilt boende

Full avgift debiteras från och med den dag personen tar platsen i besittning. På motsvarande sätt debiteras ingen avgift för den dag som personen lämnar platsen.

I de fall personen tillfälligt lämnar platsen för en vistelse i egen bostad, på vårdinrättning eller annat ställe, debiteras ingen avgift.

	kr/mån
Matabonnemang för den som bor i särskilt boende (frukost, lunch, middag och mellanmål)	~~3 100~~ 3 200

2. Omvårdnadsavgifter

Omvårdnadsavgifter ingår i högkostnadsskyddet.

Full avgift debiteras från och med den dag personen tar platsen i besittning. På motsvarande sätt debiteras ingen avgift för den dag som personen lämnar platsen.

I de fall personen tillfälligt lämnar platsen för en vistelse i egen bostad, på vårdinrättning eller annat ställe, debiteras ingen avgift.

Korttidsvistelse och växelvård[1]	~~66~~ 67kr/dygn
Särskilt boende – Tallåsgården och Södergården[2]	2013 kr/mån

~~3. Hyreskostnader~~

~~Inga hyresavgifter eller logikostnader ingår i högkostnadsskyddet.~~

~~Hyran på Södergården, Tallåsgården och LSS-boende enligt kontrakt.~~

~~Hyra korttidsvistelse och växelvård~~	~~31 kr/dygn~~

4. Hemtjänstavgift

a) Biståndsprövade hemtjänstinsatser

Hemtjänstavgifterna ingår i högkostnadsskyddet. Avgiften för följande biståndsprövade insatser baseras på en timpris om ~~328~~ 367 kr/timma.

Vid annan frånvaro än sjukdom ska den enskilde minst en vecka i förväg avsäga sig hemtjänsten.

Hemtjänstavgift för makar debiteras den av makarna som har insatsen. Skulle båda makarna ha hemtjänstinsats debiteras var make för sig.

Daglig hjälp[3]	~~1 990~~ 2013kr/mån
Trygghetslarm	~~200~~ 250kr/mån
Trygghetslarm (make/maka/sambo)	100 kr/mån
Larmbesök av hemtjänst	~~328~~ 367 kr/timma
Borttappad larmknapp	950 kr
~~Snöskottning~~	~~Enligt utförare/ entreprenadkostnad~~

[1] En 30-del av maxtaxan
[2] Maxtaxa
[3] Maxtaxa

~~**b) Ej biståndsprövade insatser – förenklad handläggning**~~

~~Dessa insatser ingår inte i högkostnadsskyddet.~~

~~Avgiften för servicetjänster med förenklad handläggning till personer som är 75 år eller äldre är 328 kronor per timme. Det motsvarar kommunens självkostnad för hemtjänst. Den enskilde själv bedömer vilka av de tjänster kommunen erbjuder som han/hon vill köpa.~~

5. Avgifter för hemsjukvård och hembesök

Inskriven i hemsjukvård	~~200~~ 250 kr/mån
Hembesök dagtid 07:00-17:00 [4]	~~100~~ 110 kr/besök
Hembesök övrig tid samt helger [4]	180 kr/besök

6. Öppenvårdstaxa ~~Guiden~~ Resursteamet

För externa kunder som nyttjar Resursteamets öppenvård gäller följande taxa:

	kronor
Urinprovtagning, UP	~~250~~ 350
Återpreventionskurs, ÅP	~~1 500~~ 5 000
Haschavvänjningsprogram, HAP	~~1 500~~ 6 000
Enskilda behandlingssamtal	~~700~~ 1 000

För klienter inom Kungsör	kronor
Urinprovtagning, UP till kunder/klienter utan remiss	250
Urinprovtagning, UP till kunder/klienter med remiss	0

7. Övriga avgifter LSS

~~Fritidsresor LSS~~	~~50 kr/mil/buss~~

8. Färdtjänst

Egenavgift

Betalning sker direkt till taxiföraren med en summa motsvarande 30 procent av resekostnaden. Lägsta avgift är ~~40~~ 45 kronor per enkelresa och person. Vid samåkning betalar varje resande 25 procent av sin andel, lägsta avgift är ~~35~~ 40 kronor per enkelresa och person.

Egenavgift med specialfordon är 20 procent av resekostnaden, lägsta avgiften är ~~40~~ 45 kronor per enkelresa och person.

[4] Endast ett besök per dag debiteras

Lägre egenavgift för vissa resor
Följande resor faktureras egenavgiften:

- Resor till och från dagverksamhet enligt Socialtjänstlagen (SoL) och daglig verksamhet enligt Lagen om stöd och service för funktionshindrade (LSS) inom kommunen har en fast avgift med 20 kronor per enkelresa.
- Resor till och från dagverksamhet och daglig verksamhet enligt LSS utom kommunen har en lägre fast avgift med 40 kronor per enkelresa.
- Resor till och från korttidsvistelse utanför det egna hemmet enligt 9 § 6 Lagen om stöd och service för funktionshindrade (LSS) har en fast avgift med 40 kronor per enkelresa.

Resa i annan kommun
Färdtjänstberättigad får resa i annan kommun vid högst tjugo enkelresor per år. Egenavgiften är 3 kronor/kilometer dock lägst ~~40~~ 45 kronor per enkelresa och person.

Ledsagare
Betalar ingen avgift

Medresenär
Medresenär betalar samma avgift som den färdtjänstberättigade

9. Tillämpningsföreskrifter

Socialnämnden får utforma tillämpningsföreskrifter till dessa avgifter.

Dessa avgifter gäller från och med den 1 januari 2018.

Avgifterna ersätter tidigare taxor/avgifter beslutade av kommunfullmäktige:

2010-10-25, § 71	Avgifter inom äldre- och handikappomsorgen
2009-12-14, § 120	Måltidsavgifter i Misteln restaurang och kostavgifter till personer med beviljad matservice och daglig verksamhet LSS
2009-08-30, § 72	Måltidsavgifter inom korttidsboende för barn LSS

Regler för färdtjänst

Antagna av kommunfullmäktige 2008-11-24, § 158
Reviderat av kommunfullmäktige 2009-05-25, § 44 (antal resor i annan kommun)
Reviderat av kommunfullmäktige 2014-05-12, § 63 (bl.a. höjd lägsta egenavgift)
Reviderat av kommunfullmäktige 2015-04-07, § 36 (berättigad till färdtjänst)
Reviderat av kommunfullmäktige 2016-06-07, § 95 (höjd lägsta egenavgift)
Reviderat at kommunfullmäktige 2017-05-08, § 84 (lägre fast egenavgift för vissa resor)

Allmänna förutsättningar

Färdtjänsten är till för personer som har omfattande och långvarig funktionsnedsättning och inte kan använda den allmänna kollektivtrafiken. För att ha rätt till färdtjänst krävs att funktionsnedsättningen medför väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand eller att resa med allmänna kommunikationsmedel.

Tillstånd kan inte beviljas för resor som redan genomförts.

Tillstånd till färdtjänst omfattar inte resor som bekostas av det allmänna. Exempel på sådana resor är sjukresor, skolskjutsar och resor i samband med arbetslivsinriktad rehabilitering.

Berättigad till färdtjänst

Färdtjänst kan beviljas endast till personer som är folkbokförda i Kungsörs kommun. Om den färdtjänstberättigade flyttar från Kungsörs kommun upphör tillståndet.

Funktionsnedsättningen måste bedömas bestå mer än tre månader. Om sökandes hälsotillstånd är bestående och det inte är sannolikt att en utvecklad kollektivtrafik kommer att möta dennes behov inom en överskådlig framtid ska färdtjänsttillstånd beviljas tillsvidare.

I övriga fall beviljas tillstånd under viss tid dock högst tre år.

Färdtjänsttillstånd för barn

Om sökanden är under 18 år ska prövningen göras i förhållande till barn i motsvarande ålder utan funktionsnedsättning.

Barn till färdtjänstberättigad

Barn under 10 år som hör till den färdtjänstberättigades familj får resa tillsammans med den färdtjänstberättigade utan kostnad.

Färdsätt

Färdtjänst beviljas i första hand med taxibil och om behov finns med specialfordon.

Resans längd

Färdtjänstresa får göras inom kommunen och högst tre mil från kommungränsen.

Servicenivå

När behov finns kan färdtjänstresenären få hjälp till och från fordon, i och ur fordon samt ledsagning till och från lägenhetsdörr eller motsvarande liksom-bärhjälp/ lyft-hjälp avseende rullstol.

Utökad färdtjänst

Om det föreligger särskilda skäl kan färdtjänstresa beviljas utöver tre mil från kommungränsen. Särskilda skäl kan vara resor till och från arbetet eller lasaretts-besök vid nära anhörigs sjukdom.

Antal resor

Färdtjänstberättigad får göra obegränsat antal resor.

Resans tidpunkt

Färdtjänstresor får ske alla veckodagar dygnet runt.

~~Egenavgift~~

~~Betalning sker direkt till taxiföraren med en summa motsvarande 30 procent av rese-kostnaden. Lägsta avgift är 40 kronor per enkelresa och person. Vid samåkning betalar varje resande 25 procent av sin andel, lägsta avgift är 35 kronor per enkelresa och person.~~

~~Egenavgift med specialfordon är 20 procent av resekostnaden, lägsta avgiften är 40 kronor per enkelresa och person.~~

~~*Lägre egenavgift för vissa resor*~~

~~Följande resor faktureras egenavgiften:~~

- ~~Resor till och från dagverksamhet enligt Socialtjänstlagen (SoL) och daglig verksamhet enligt Lagen om stöd och service för funktionshindrade (LSS) inom kommunen har en fast avgift med 20 kronor per enkelresa.~~

- ~~Resor till och från dagverksamhet och daglig verksamhet enligt LSS utom kommunen har en lägre fast avgift med 40 kronor per enkelresa.~~

- ~~Resor till och från korttidsvistelse utanför det egna hemmet enligt 9 § 6 Lagen om stöd och service för funktionshindrade (LSS) har en fast avgift med 40 kronor per enkelresa.~~

~~Resa i annan kommun~~

~~Kommunen har inte skyldighet att anordna färdtjänstresor vid vistelse i annan kommun. Färdtjänstberättigad får resa i annan kommun vid högst tjugo enkelresor per år.~~

~~Egenavgiften är 3 kronor/kilometer dock lägst 40 kronor per enkelresa och person.~~

Ledsagare

Ledsagare kan beviljas om den färdtjänstberättigade behöver hjälp under resan av annan person än föraren. Ledsagare beviljas inte om man endast behöver hjälp vid resmålet. Färdtjänstberättigade får inte vara ledsagare åt annan färdtjänstberättigad. Ledsagare ska resa samma sträcka och tillsammans med den färdtjänstberättigade. ~~Ledsagaren betalar ingen avgift.~~

Resa för ledsagare beviljas regelmässigt för personer som har rätt till personlig assistent enligt "Lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade".

Medresenär

Medresenär är sällskap till den som har rätt till färdtjänst och reser tillsammans med den färdtjänstberättigade. ~~Medresenärer betalar samma avgift som den färdtjänstberättigade.~~

Tillämpningsanvisningar

Socialnämnden får utforma tillämpningsföreskrifter till dessa regler.

Ny lägre fast egenavgift för vissa resor gäller från och med den 1 juni 2017.

§ x

Budgetuppföljning per den 31 maj 2017 (SN 2017/49)

Redovisas på sammanträdet

Förslag till beslut *Socialnämnden lägger information till handlingarna.*

§ xx

Rapportering av ej verkställda gynnande biståndsbeslut (SN 2017/16)

Redovisas på sammanträdet

Förslag till beslut *Socialnämnden lägger rapporten till handlingarna.*

Justerandes sign	Protokollsutdrag till
	Akten
Utdragsbestyrkande	

§ xx

Rapportering från kontaktpolitiker (SN 2017/78)

Redovisas på sammanträdet

§ xx

Delårsbokslut per den 30 april 2017 för socialförvaltningen (SN 2017/134)

Socialförvaltningens årsprognos, efter årets första fyra månader, visar ett överskott på 500 000 kronor. Till största delen beror det på personalkostnader. Det har varit och är svårt att finna lämplig personal till lediga tjänster vilket fått till följd att det uppstått en del vakanser inom verksamheten. Förhoppningen är att tjänsterna ska vara tillsatta till hösten.

Beslutsunderlag

Följande handlingar utgör underlag i ärendet:

- Socialförvaltningens tjänsteskrivelse jämte förslag till delårsrapport

Förslag till beslut

Socialnämnden godkänner förvaltningens förslag till delårsbokslut per den 30 april 2017 och lägger den till handlingarna.

Kungsörs kommun

Socialförvaltningen

TJÄNSTESKRIVELSE Sida 1 (1)

Datum
2017-06-09

Vår beteckning
SN 2017/134

Ert datum

Er beteckning

Adressat
Socialnämnden

Vår handläggare
Pámela Strömberg Ambros, förvaltningschef

Socialnämndens delårsbokslut per sista april 2017

Socialförvaltningens årsprognos, efter årets första fyra månader, visar ett överskott på 500 tkr. Till största delen beror det på personalkostnader. Det har varit, och är, svårt att finna lämplig personal till lediga tjänster vilket fått till följd att det uppstått en del vakanser inom verksamheten. Förhoppningen är att tjänsterna ska vara tillsatta till hösten.

Pámela Strömberg Ambros

Kungsör

Verksamhetsberättelse tom april 2017

Socialförvaltningen

Socialförvaltningen i korthet

Prognos budget per 30 april

500,0

Ansvarsområden

Individ och familjeomsorg
Socialt stöd och behandling
Vård och omsorg

Socialnämndens ordförande

Marie Norin-Junttila

Förvaltningschef

Pámela Strömberg Ambros

Innehållsförteckning

Socialförvaltningen berättar 4
Årets viktigaste händelser 5
Framtidsperspektiv 5
Resultatredovisning mål 6
Kommentar till resultatredovisning mål tom april 7
Personalredovisning 7
Resultatredovisning ekonomi 8
Kommentar till större budgetavvikelse 8
Kvalitetsberättelse 9
Patientsäkerhetsberättelse 10

Socialförvaltningen berättar

Socialnämndens verksamheter omfattar tre avdelningar, individ- och familjeomsorg (IFO), socialt stöd och behandling (SSB) samt vård och omsorg (VO). Förvaltningen hade 342 personer som tillsvidareanställd personal under perioden januari tom den sista april 2017.

Individ och familjeomsorgen handlägger myndighetsutövning inom socialtjänst. Det är individärenden gällande barn och unga, vuxna, familjerätt, och försörjningsstöd. Inom IFO finns *enheten för barn, unga, familj och vuxna* och *enheten för arbetsmarknad och försörjning*. Avdelningen hade 22 personer tillsvidareanställda under perioden januari tom den sista april 2017.

Enheten för barn, unga, familj och vuxna arbetar med att ge service, stöd och skydd i sociala frågor till kommunens medborgare. Enhetens medarbetare är uppdelade efter funktion där en handläggare ansvarar för mottagning av nya ärenden, sju handläggare arbetar för barn och ungdom varav två är riktade mot ensamkommande barn. Det finns två vuxenhandläggare, en familjehemshandläggare samt en familjerättshandläggare.

Enheten arbetsmarknad och försörjning består av två verksamheter. En med socialsekreterare som utreder rätten till ekonomiskt bistånd enligt 4 kapitlet 1§ socialtjänstlagen och som beställer arbetsmarknadsåtgärder och en verksamhet med arbetsmarknadskonsulenter som verkställer beslut.

Socialt stöd och behandling består av ett *resursteam* och två *HVB hem och ett stödboende* för ensamkommande barn. Totalt hade avdelningen 26 personer tillsvidareanställda under perioden januari tom den sista april 2017. *Resursteamet* tillhandahåller familjebehandling till familjer med barn 0-18 år, behandling till unga/vuxna i riskbruk och missbruk samt förebyggande arbete. Resursteamet består av sex behandlare som alla har erfarenhet inom stöd och behandling. En behandlare har även ett uppdrag som kurator på ungdomsmottagningen tio timmar per vecka. Resursteamet arbetar utifrån uppdrag och genomförandeplaner från individ och familjeomsorgen. Utan uppdrag från individ och familjeomsorgen kan resursteamet även erbjuda stöd och rådgivning med som mesrt fem motivationssamtal för familjer och vuxna.

Under sommaren 2016 öppnade två nya verksamheter på Tallåsgården ett HVB hem för ensamkommande flyktingbarn och ett stödboende. HVB hemmet hade plats för sexton ungdomar i ålder 14-18 år, och stödboendet med plats för åtta ungdomar i ålder 18-21 år som fått uppehållstillstånd. Stödboendet förbereder ungdomarna inför ett eget boende. HVB hemmet Skogsudden hade 2016 plats för tolv ungdomar i ålder 14-18 år.

Under 2017 har en omfördelning av platser och resurser skett mellan de båda HVB hemmen. HVB platserna har minskat med sju platser från 2016 och stödboendet har utökat med fem platser. Efter sparbeting inför 2017 har bemanningen minskat med två årsarbetare.

Vård och omsorg handlägger *myndighetsutövning* avseende individärenden som rör biståndsbedömning till äldre och funktionsnedsatta. Verksamheten verkställer *äldreomsorg, LSS-omsorg, socialpsykiatri samt hälso- och sjukvård.* Äldreomsorgen omfattar två äldreboenden, ett servicehus, korttidsboenden, dagverksamhet för dementa, anhörigcentrum och hemtjänst. Inom LSS omsorgen finns sju gruppbostäder, ett serviceboende, daglig verksamhet, socialpsykiatri och personlig assistans. Hälso- och sjukvården omfattar sjuksköterskor och rehabilitering. Avdelningen hade 303 personer tillsvidareanställda under perioden januari tom april 2017.

Årets viktigaste händelser

- Byggstart "Nya Södergården" 20 platser
- Under februari påbörjades processen med införandet av ett nytt verksamhetssystem i hela förvaltningen.
- Projektet kostnad per brukare startar upp inom hela förvaltningen och slutredovisning sker i mitten på maj.
- Kommunen köper Medohuset för att främst tillgodose socialförvaltningens verksamheter. Köpet innebär att förvaltningen kan minska på behovet av externa lokaler.
- Beslut tas om att flytta verkställigheten av bostadsanpassningsärenden från socialnämnden till kommunstyrelsen som i sin tur ger uppdraget åt Kungsörs Kommuns Teknik AB.
- Sista mars slutar förvaltningens IT samordnare. Tjänsten återbesätts genom en omflyttning av en befintlig tjänst.
- Förvaltningschefen säger upp sig från sin tjänst för att gå i pension.
- Korttidsvistelsen utanför egna hemmet, i egen regi, för barn och ungdomar inom LSS är nedlagd från och med 31 mars. Fortsättningsvis köper kommunen platser i kringliggande kommuner
- Vård och omsorg- Förändrat arbetsätt kring schemaläggning (time care) from 20 mars på grund av inget nytt lokalt kollektivavtal
- Vård och omsorg- Tillfälligt lokalt kollektivavtal (time care) från och med 15 maj till och med 30 november 2017
- Individ och familjeomsorg har anställt en avdelningschef från 1 februari och från mars månad nyttjas inget bemanningsföretag

Framtidsperspektiv

Personalförsörjningen är en viktig fråga för förvaltningen. Redan nu märker verksamheterna att tillgången på personal är begränsad och inom individ och familjeomsorgen är den mycket begränsad. Nästa år ses ett ökat rekryteringsbehov på grund av flera pensionsavgångar.

Inom vård och omsorg arbetar cirka 60 procent av alla tillsvidareanställda deltid. En viktig framtidsfråga för avdelningen är "Rätt till heltid" för att det ska gå att genomföra måste ett permanent lokalt kollektivavtal fattas.

För att klara de framtida behoven behöver vård och omsorg minska vikarieanvändandet, både utifrån kostnader (prioriterat mål kostnad kring sjukfrånvaro kommunstyrelsen) och timvikariebrist. Ett utvecklingsarbete pågår för att anpassa verksamheterna utifrån resultatet i 2016 års Kostnad Per Brukare (KPB).

Förvaltningen fortsätter att kvalitetssäkra sina verksamheter ur ett brukarperspektiv med god service och ett gott bemötande. Socialförvaltningens nya verksamhetssystem VIVA tillsammans med IBIC-Individens Behov I Centrum kommer att säkra ärendeuppföljningar och öka antalet rättsäkra beslut. Individ- och familjeomsorgen kommer att öka servicen genom att erbjuda en kunddator i receptionen där man kan skriva ut nödvändiga handlingar som bifogas till sin ansökan om ekonomiskt bistånd. Resursteamet utvecklar arbetet med brukaren i centrum genom att öka samverkan med brukarens nätverk och anhöriga och samverka kring psykisk ohälsa och förbyggande arbete.

Inflödet av ensamkommande barn till kommunen har minskat och kommunen har inte heller tilldelats några nya barn. I framtiden kan HVB verksamheterna komma att planeras om utifrån rådande behov och samverkan med grannkommunerna kan fördjupas. Vård och omsorg fortsätter att prioritera uppföljning och utveckling av genomförandeplaner och att förbättra avdelningens service och bemötande.

Resultatredovisning mål

KF-MÅL	NÄMNDMÅL	UTGÅNGS-LÄGE	STRATEGI	DELÅR tom april	PROGNOS helår
Kommunen ska ha minst 8500 invånare år 2018 och 9000 invånare år 2025	**I socialnämnden verksamheter ska den enskildes upplevelser av trivsel, trygghet och delaktighet öka varje år med 2016 som basår**	Beskrivs med mätbara och tidssatta nycketal	VO: fokuserar på att förbättra den enskildes upplevelse av trygghet, delaktighet och trivsel IFO: Besökare och medarbetare skall uppleva en trygg, trevlig, välkomnande och hjälpsam atmosfär	VO: påbörjat, Brukarundersökning pågår om trygghet och delaktighet (LSS) startvärde. IFO: Åtgärdslista för lokaler är framtagen. Arbetsverktyg för barns delaktighet är framtagen	SF: en blygsam ökning från 2016. Brukarnas delaktighet i genomförande-planen kommer att öka, delaktighet i brukar-undersökningen ökar något
Kommunens resultat ska utgöra minst en och en halv procent av skatte-intäkter och statsbidrag varje år	**Antal externa insatser och placeringar ska minska med 2016 som basår**	Antal placeringsmånader 2016, uppdelat på barn, ungdomar och vuxna.	Genomtänkta och rättssäkra beslut. Inventering av nätverket och kommunens samtliga resurser innan placering. Hemgångsplan vid placering.	Alla nuvarande placeringar är genomlysta och har en hemgångsplan.	
	Frisknärvaron i social-nämndens verksamheter ska öka	VO: Utgångs-läge 56 %	SF: öka andelen medarbetares frisknärvaro (max 5 frånvarodagar/år) IFO: Undvika ensamarbete, pendlings-förmåner, grupp-överskridande arbete, husgrupp, dela framgångs-berättelser, använda hela kommunens kompetenser vid svåra fall. Pausgympa, walk and talk samtal.	VO: 67 procent, upprättat en handlings plan	Bättre resultat än 2016
	Socialtjänstens insatser förebygger att barn och ungdomar hamnar i ett långvarigt beroende av socialtjänst	Finns ett fåtal långvarigt beroende eller återkommande vid socialtjänsten	Använda nätverkets resurser för längre och hållbarare lösningar. Medarbetare ska vara utbildade i nätverks och lösningsfokuserat arbete	Nätverksmöten har ökat med 100 procent	Implementerad i ordinarie verksamhet

Kommunen ska i samverkan med Arbets-förmedlingen och närings-livet, arbeta för att minska arbets-lösheten de närmaste två åren med två procent årligen med december 2016 som bas	**Social-nämndens verksamheter motverkar utanförskap och arbetslöshet**	2016 fanns inget nätverksarbete samt minimal-betoning på resurser och styrkor i utredningarna	Alla utredningar har utgångspunkt att hitta resurser och styrkor hos den enskilde. Långbidrags-tagare av ekonomiskt bistånd prioriteras för praktik och åtgärds-anställningar	Långbidrags-tagare har minskat	Antal långbidragstagare är lägre än 2016

Kommentar till resultatredovisning mål tom april

Alla verksamheter har arbetat fram aktiviteter för att nå socialnämndens mål. Vård och omsorg har lagt ner ett stort arbete med att även följa upp sitt målarbete. Individ och familjeomsorgen har inte riktigt funnit sitt arbetssätt. Mycket beroende på att den nya avdelningschefen tillträdde så sent som den 1 februari. Prognosen är att verksamheternas engagemang kommer att bidra till att förvaltningen når sina mål innan årets slut.

Personalredovisning

Förvaltningen hade 342 tillsvidareanställd personal den sista april. Av dessa arbetar 49 procent heltid och 51 procent deltid, framför allt kvinnor arbetar deltid. Den genomsnittliga tjänstgöringsgraden är 89,7 procent och medelåldern är 45,6 år.

Den totala sjukfrånvaron har varit hög, 10,5 procent tom april. Kvinnor har något högre sjukfrånvaro än män. Fördelningen har varit 10,8 procent för kvinnor och 9,1 procent för män.

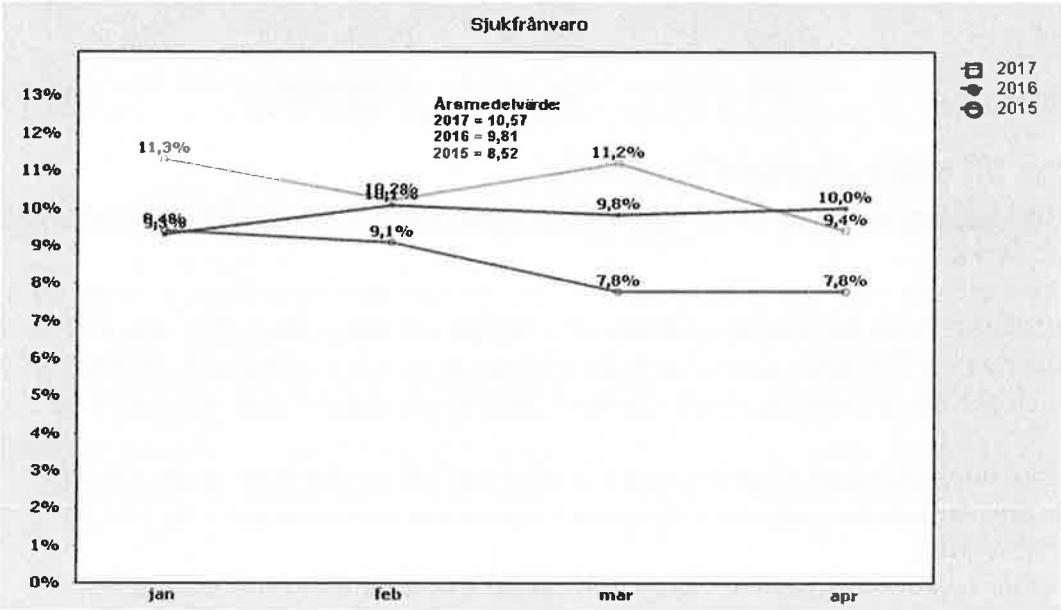

Under året har 14 tillbud och arbetsskador rapporterats. Av anmälningarna gällde 3 av 14 hot eller våld från brukare/klient. Anmälningarna har rapporterats som tillbud vid åtta tillfällen och som arbetsskada vid sex tillfällen. Av arbetsskadorna anmäldes 2 stycken vidare till försäkringskassan och ingen till arbetsmiljöverket. Totalt innebar anmälningarna inga sjukdagar.

Individ och familjeomsorgen fick fyra nya tillsvidareställda under januari-mars 2017. Inom individ och familjeomsorgen saknas en 1:e socialsekreterare under perioden.. Avdelningen har inte haft några konsulter inne sedan mars månad. En ny IFO chef har anställts. Avdelningen redovisar att det är en god frisknärvaro.

Under slutet av 2016 samt under första kvartalet har resursteamet haft två sjukskrivna medarbetare samt en vakant tjänst. Mellan februari och maj 2017 har teamet anställt en ny alkohol- och drogterapeut, en beteendevetare samt en vikarie som täcker upp för sjukskriven personal.

Vård och omsorg har under perioden haft en vakant tjänst som enhetschef för personlig assistans. Avdelningschefen har täckt upp för den vakansen.

Resultatredovisning ekonomi

Ansvar	Jan-april	Avvikelse	Årsbudget	Prognos
	75 152 108	**286 572**	**226 344 000**	**500 000**
Förvaltn/nämnd	1 628 625	-275 985	4 058 000	**0**
IFO	7 448 952	838 088	24 861 000	**0**
Arb.markn/försörj	3 746 905	381 455	12 385 000	**0**
Stöd och behandl.	7 218 089	-397 289	20 463 000	**-200 000**
Vård och omsorg	1 199 940	706 340	5 969 000	**300 000**
Äldreomsorg	25 674 604	-939 284	74 206 000	**0**
LSS-omsorg	19 151 639	-558 759	55 556 000	**100 000**
Hälso- och sjukvård	4 488 629	188 491	14 031 000	**300 000**
Socialpsykiatrin	4 594 723	343 517	14 815 000	**0**

Kommentar till större budgetavvikelse

Per 30 april 2017 har förvaltningen ett mindre överskott på 1,26 %. Helårsprognosen bedöms bli något högre 500 tkr.
Under första kvartalet har stöd och behandling haft två medarbetare sjukskrivna en längre tid samt en vakant tjänst. Detta har lett till ett överskott i budget samtidigt som HVB och stöd boenden arbetat med en besparing som innebär en minskning med två årsarbetare. Tjänsterna är uppsagda men ger inte genomslag direkt i budget. Sammantaget ger det ett underskott på totalt 200 tkr.
Vård och omsorg administration visar en avvikelse på drygt 700 tkr det beror på att den del budgeterade kostnader inte kommit ännu. Prognosen visar ändå ett överskott på 300 tkr på grund av återhållsamhet.
Personlig assistans enhetschefstjänst är vakant till augusti vilket innebär ett överskott i budet och Hälso- och sjukvården har haft stora svårigheter med vakanta tjänster som innebär en positiv prognos.

Kvalitetsberättelse

Förvaltningen fortsätter arbetet med att bygga upp ett ledningssystem, för att planera, leda, kontrollera, följa upp, utvärdera och förbättra verksamheten. Syftet är att säkerställa att verksamheten arbetar ändamålsenligt och har kontroll på sina processer. Verksamheten har under året arbetat med förbättringar genom att genomföra egenkontroll, hanterat avvikelser i form av rapporter, klagomål och synpunkter, analyserat sina resultat och förbättrat processer och rutiner. Det pågår även ett arbete med implementering av "Kvalibas" ett IT verktyg som stöd för kvalitetsledning.

Utbildning

- IBIC-Individens Behov I Centrum ett personcentrerat arbetsätt
- Viva-inför byte av verksamhetssystem
- HVB-verksamheterna deltar i ett forskningsprojekt "Ensamkommande barns psykiska hälsa". Projektet pågår fram till 2019. Projektet samordnas av Samordningsförbundet i KAK. Ungdomarna har deltagit i en första pilotstudie kring hälsa och mående. Det kommer att ske regelbundna uppföljningar med ungdomarna. Genom projektet får all personal inom ensamkommande barn en utbildning i lösningsfokuserat arbetssätt.
- Resursteamet har under perioden också gått en utbildning i lösningsfokuserat arbetssätt och samtalsmodell via samordningsförbundet.
- Ledarskap tillsammans med HR avdelningen
- Medarbetarskap tillsammans med HR avdelningen

Utveckling, uppföljning och kontroll

Att förbereda för det nya verksamhetssystemet VIVA och implementeringen av IBIC har varit förvaltningens större utvecklingsprojekt under perioden. Förvaltningen har under perioden även fått resultaten för Öppna jämförelser, Kommunens Kvalitet i Korthet och den årliga servicemätningen för telefoni och epost. Resultaten har analyserats och åtgärder är planerade.

Resursteamet har ett pågående arbete med teamutveckling, värdegrund och mål tillsammans med HR.

Verksamheterna inom vård och omsorg har under perioden fokuserat på att ha koll på:

- IBIC-Implementering
- SBAR (Situation Bakgrund Aktuella uppgifter Rekommendationer) ett kommunikationsverktyg för en säker vård. Två kontrollmätningar under våren visade på nästan 100 procent följsamhet enligt SBAR
- Budget
- Vikarieanvändning-Projekt tillgänglig bemanning
- Frisknärvaro/sjukfrånvaro
- Arbetsmiljö/Hot och våld- Checklista från Prevent sammanställd på alla verksamheter, utifrån medarbetarnas enskilda svar
- Ledningsgruppens uppdrag-Prestationsplan tillsammans med HR avdelningen
- Öppna jämförelser vård och omsorg om äldre- helhetssynen på vård och omsorg fick ett godkänt resultat. Nyckeltalen för särskilt boende har haft en fin utveckling över de senaste tre åren, där enbart i utemiljön redovisade ett lågt resultat 2016. Resultatet för ordinärt boende/hemtjänst visade lågt resultat för trygghet och den självskattade hälsan
- Öppna jämförelser vård och omsorg om äldre- Sammanhållen vård och omsorg- Kungsör har lägst andel personer 75+ år i särskilt boende med antipsykotiska läkemedel, i hela landet. Jämförelse med riket är 14 %. Kungsör är med det resultatet "Bäst i Sverige"

Egenkontroll
Enhetscheferna inom vård och omsorg har under perioden utfört egenkontroll av alla genomförandeplaner. Målet är att de ska vara aktuella, tydligt beskriva hur brukaren varit delaktig i upprättandet av genomförandeplanen och innehålla ett trygghetsperspektiv. De brister som hittades har åtgärdats och egenkontrollen följs upp igen under september månad.

Förbättring av verksamhetens rutiner och processer
Flera rutiner har reviderats och ett antal nya rutiner har upprättats. Ett arbete med att sortera alla rutiner enligt en gemensam struktur har inletts på vård och omsorg.

Inom individ och familjeomsorgen har förbättringar skett i jämförelse med samma period förra året. Inga konsulter har varit anställda i verksamheten, lägre sjukfrånvarokostnader, lägre kostnader för ekonomiskt bistånd och en ökad rättsäkerhet i utredningarna.

BBIC(barns behov i centrum) används som en metod för att utreda och utföra insatser som rör barn och familj. För att säkerställa att ungdomarna på HVB-Skogsudden uppnår sina mål upprättas genomförandeplaner utifrån vårdplan. Arbetet sker utifrån ett salutogent- och lösningsfokuserat förhållningssätt vilket bland annat innebär att se till det friska och fungerande i ungdomarnas tillvaro.

Många av ungdomarna på HVB- hem har nu fått uppehållstillstånd. Oron har ökat bland ungdomarna för att inte få permanent uppehållstillstånd eftersom man från Migrationsverket infört tillfälliga uppehållstillstånd. Det är också svårt att erbjuda ungdomarna eget boende. De blir kvar på boendet längre än vad som behövs.

Rapportering och hantering av avvikelser inom vård och omsorg
I nuvarande verksamhetssystem är avvikelsemodulen bristfällig bland annat kräver systemet en sluthantering av avdelningschef eller MAS på varje avvikelse. Större avvikelser som kräver avdelningschefs agerande har under perioden tagits upp på ledningsgrupp. Övriga har hanterats av respektive enhetschef.

Totalt antal: 330 avvikelser varav **Fall:** 181 avvikelser och **Läkemedel:** 97 avvikelser

Patientsäkerhetsberättelse

Redovisas i årsbokslut.

§ xx

Meddelanden delegationsbeslut (SN 2017/30)

Socialnämndens myndighetsutskotts protokoll 2017-05-17 §§ 70-78

Socialförvaltningen har fattat beslut enligt delegation. Jämförelse görs mot förra året.

Försörjningsstöd

	2016			2017		
	Bifall	Avslag	Belopp	Bifall	Avslag	belopp
Januari	97	19	504496	84	30	360429
Februari	93	11	436122	84	31	400475
Mars	103	5	531316	104	42	614095
April	86	13	518874	78	37	408678
Maj	92	9	530606	97	48	
Juni	110	16	554205			
Juli	111	30	631133			
Augusti	90	49	456560			
September	87	38	490229			
Oktober	88	31	497744			
November	92	23	488702			
December	109	36	617376			

Beslut om utredning och behandling samt familjerätt

	Utrednings- och behandlingsbeslut		Familjerättsbeslut	
	2016	2017	2016	2017
Januari	14	5	3	4
Februari	15	6	5	9
Mars	16	7	4	5
April	12	8	6	4
Maj	10	6	2	4
Juni	14		2	
Juli	6		2	
Augusti	5		7	
September	2		4	
Oktober	10		7	
November	11		6	
December	16		6	

Färdtjänst och riksfärdtjänst

	Färdtjänst Antal beslut				Riksfärdtjänst Antal enkelresor	
	2016		2017		2016	2017
	Bifall	Avslag	Bifall	Avslag		
Januari	4	0	6	0	8	4
Februari	11	0	10	0	6	6
Mars	13	0	10	0	18	20
April	4	0	1	1	14	8
Maj	9	0	10	0	24	16
Juni	5	0			19	
Juli	3	0			22	
Augusti	12	0			21	
September	5	0			28	
Oktober	9	0			10	
November	10	0			38	
December	16	0			16	

Biståndsbeslut

	Beslut enligt SoL 2016		Beslut enligt SoL 2017	
	Bifall	Avslag	Bifall	Avslag
Januari	61	0	48	0
Februari	46	0	32	4
Mars	47	0	47	0
April	68	1	51	4
Maj	43	1	52	1
Juni	44	1		
Juli	46	0		
Augusti	64	0		
September	58	2		
Oktober	46	2		
November	46	0		
December	34	1		

	Beslut enligt LSS 2016		Beslut enligt LSS 2017	
	Bifall	Avslag	Bifall	Avslag
Januari	2	0	2	2
Februari	3	0	1	0
Mars	1	0	1	3
April	2	2	2	0
Maj	4	1	4	1
Juni	3	2		
Juli	1	0		
Augusti	1	0		
September	1	0		
Oktober	0	2		
November	2	0		
December	2	0		

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att lägga meddelandena om delegationsbeslut till handlingarna.

§
Meddelanden

Kroghörnan i Kungsör AB har i en inlaga daterad den 15 maj 2017 till kommunen inkommit med en begäran om återkallelse av serveringstillstånd för Restaurang Nelly´s, Drottninggatan 16 i Kungsör. SN 2017/115

Västra Mälardalens Myndighetsförbund har utfört en inspektion vid Kungsörs badhus den 16 maj 2017. SN 2017/119

En inspektionsrapport för hälsoskyddstillsyn har inkommit. Inspektionen är utförd i vårdlokaler på fastigheterna Gersilla 2:1, Gersilla 2:2 och Oden 10. SN 2017/127

Västra Mälardalens Myndighets har beslutat om en ny årlig avgift vid tillsyner på Syrenens serviceboende och Näckrosenen gruppbostad om 2730 kronor från och med år 2018. SN 2017/126

Inspektionen för vård och omsorg har efter en tillsyn av två ärenden gällande ej verkställt beslut, beslutat att det inte finns något skäl att ansöka om utdömande av särskild avgift hos förvaltningsrätten. SN 2017/81, SN 2017/82.

En ansökan om tillfälligt serveringstillstånd under Thor Modéen dagarna 2017-08-25 till 2017-08-26 har inkommit till kommunen. SN 2017/121

Förvaltningsrätten i Uppsala har upphävt ett beslut fattat av myndighetsutskottet den 16 november 2016 gällande bistånd enligt socialtjänstlagen SN 2017/122

En inspektionsrapport för hälsoskyddstillsyn har inkommit. Inspektionen är utförd i vårdlokaler på fastigheterna Gersilla 2:1, Gersilla 2:2 och Oden 10. SN 2017/127

Från och med 1 april 2017 har Kriminalvården tagit över ett stort antal transporter av frihetsberövande från Polisen. SN 2017/130

Arbetsförmedlingen har meddelat om hur mycket pengar som ska fördelas till kommunerna för feriearbete under sommaren 2017.
SN 2017/117

Beslutsunderlag

Följande handlingar utgör underlag i ärendet:

- Socialförvaltningens

Förslag till beslut

Socialnämnden lägger meddelandena till handlingarna